

الثمن من ٥٠ / ل.س

العدد / ٥٨ / ٢٠١٧/٢/١

b3

صحيفة سياسية ثقافية اجتماعية مستقلة نصف شهرية

باص الأستانة!!

تناقلت بعض وسائل الإعلام الكردية أن أعضاء الوفد الكردي بممؤتمر الأستانة في كازاخستان، قضوا طيلة أيام المؤتمر في صالات الاستقبال بفقدن «ريكسوس»، ولم يسمح لهم بدخول قاعة المفاوضات ولا حتى الظهور على وسائل الإعلام. أكثر من متبع ومهم بالشأن الكردي كتب أن وجود الوفد الكردي في قائمة المعارضة التي ترأسها محمد علوش هو لنمير الأجنادنات التركية وبالخصوص الملف الساخن الذي يشغل بال تركيا منذ ست سنوات من عمر الأزمة السورية وهو حزب الاتحاد الديمقراطي، والتي نجحت تركيا من خلال الضغوط التي مارستها على بعض الفصائل في المعارضة للقبول والحضور إلى مؤتمر الأستانة، ربما كانت تعتقد تركيا أن من كان في الأستانة سيقبل بما اقتضاه علوش بوجوب وضع حزب الاتحاد الديمقراطي على قائمة المنظمات الإرهابية.

تم توجيه السؤال لبعض القيادات الكردية قبل انعقاد الأستانة عن كيفية التمثيل الكردي وعن طرح القضية الكردية في المؤتمر باعتبار هناك ممثلين للشعب الكردي في الوفد المعارض وسيكونون في مواجهة النظام، أكثر من قيادي تحدث بأن الوضع في الأستانة سيكون لصالح الكرد وأن القضية الكردية ستكون من بين الملفات المهمة. ولكن خابت الطموحات، ولم تلتفت كلية «الكرد» في المؤتمر سوى ما تحدث به علوش عن حزب الاتحاد الديمقراطي. نجح الروس في تقويم النظام، وتعزيز فوزه على المعارضة المسلحة في المؤتمر، وأسماط العظام النظام من خلال حفائه أن يفك شيفرات المعارضة ربما أكثر من فهمها وبراعتها العسكرية ربما أدركوا أنهم وبراعتها في الدبلوماسية السياسية وفن المفاوضات، لذلك وبعد انتهاء المؤتمر حدث صراع مسلح بين الفصائل العسكرية الموجودة في إدلب، وما زالت القتال جاريا هناك! موسكو مهدت للأستانة وفرشت الطريق للأسد من خلال الدستور الذي قدمته للمعارضة المسلحة في المؤتمر، ودعت منصات سياسية معارضة لم تتوارد في الأستانة إلى موسكو لتقدم لهم مسودة المشروع الروسي بشأن سوريا، ولكن المعارضة المسلحة رفضت الذهاب إلى موسكو في الدقائق الأخيرة، والسبب هو وجود حزب الاتحاد الديمقراطي في موسكو.

عجيب أمر الفصائل المسلحة، تجلس وتحاور النظام السوري وحليفه الروسي والإيراني والتي تعتبرهم المعارضة قاتلي الشعب السوري، ولا تحبس مع الاتحاد الديمقراطي والذي لم يشارك في المذايحة التي حصلت ضد الشعب السوري.

بالعودة إلى الملف الكردي كانت ٢٢ ساعة عصبية على حزب الاتحاد الديمقراطي كونه لم يتم دعوته إلى الأستانة وحضر حصمه المجلس الوطني الكردي، ولكن عند انتهاء المؤتمر والمخرجات الفاشلة التي وافقت عليها المعارضة بسبب الفيتو التركي تنفس PYD PYD الصعداء وعاد إلى المواجهة السياسية وحضر ممثله في فرنسا منصة موسكو ورفض الدستور الروسي وقدم لوزير الخارجية الروسي لافروف مشروع قدرالية شمال سوريا. ومن الناحية العسكرية أيضاً وقع الرئيس الأمريكي ترامب على الموافقة لبناء قاعدة عسكرية في مناطق سيطرة الاتحاد الديمقراطي وأرسل أسلحة تقليية لقوات سوريا الديمقراطية لانتهاء من السيطرة على مدينة الرقة معلم تنظيم داعش!! والأهم في هذه الفترات العصبية التي تحاول الدول الكبرى إيجاد حل يرضي جميع الأطراف في سوريا أن هناك مبادرات وتصريحات لقيادة كرد سوريا للعودة إلى طاولة الحوار وترتيب البيت الكردي والذي أصبح كالحلم بالنسبة للشعب الكردي في أجزاءه الأربع أن تتوافق قواه السياسية والعسكرية لترتيب البيت الكردي.

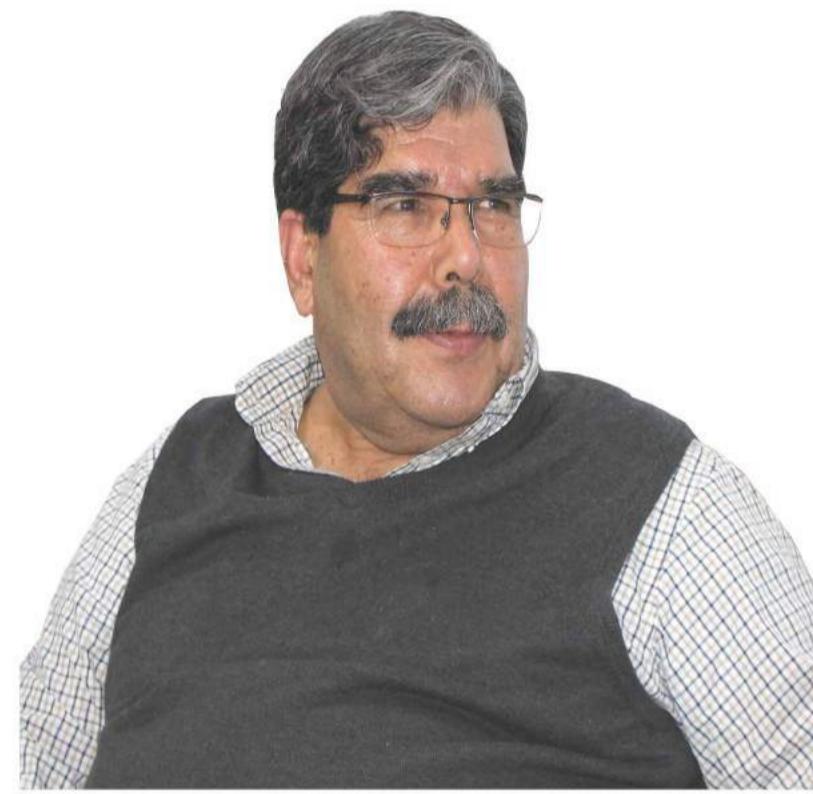
لن يفوز في سوريا الجديدة أي طرف يغدو خارج سربه، على الجميع الحذر من كل ما تحكيه التوقعات الكبيرة من أجل مصالحها في سوريا.

«دستور كردي» يقترح «فدرالية» ردًا على «مناطق الحكم الذاتي الثقافي» في المسودة الروسية

كافة الأطياف دون استثناء أحد دون ومحسب خالد عيسى فقد «قرر المجمعون إلقاء نداء لكل المنصات السياسية والشخصيات المعاشرة للشعب السوري».

مسلم: لم نتنازل عن كردستان سوريا.. ولن نتنازل عن حقوق الشعب الكردي والشعوب الأخرى.

أكذ الرئيس المشترك لحزب الاتحاد فيدرالية لجميع سوريا وليس لروجافا فقط»؛ وعندما نعلن عن فيدرالية شمال سوريا فهي جزء من سوريا ككل، الذين اعترضوا على إزالة اسم سوريا من المشروع الفدرالي واتهموه بأنهم ربما يكون غداً إذا توافقت المكونات تنازلاً عن اسم كردستان سوريا تنازلاً على تسمية روجافا من قبل، اعتراضوا على تسمية سوريا س يكن هناك إقليم جنوب سوريا وإقليم غرب سوريا وإقليم وسط سوريا، كل هذه الإقليمات ستشكل وحدة كاملة». وتابع مسلم: «لهاحن لن نتنازل حتى يحل السيد علوش والسيد الغفراني المشكلة وحتى يعلنا لنا خلاص المؤتمر الأول حول التسمية، هل نسميها روجافا أو شمال سوريا، كان هذا النقاش قائمًا، وعندما توسع الإقليم وأصبح يضم كردستان سوريا، ولن نتنازل عن أي حق من حقوق الشعب الكردي أو الشعوب الأخرى من أشليات وأقليات أخرى كبلدة الشدا وثل أبيض والرقعة الآتية على الطريق، كيف ستشعر أنها جزء من هذا المشروع.

وأشار مسلم إلى أنهم يبحثون عن

خلال الاجتماع ملاحظاته على مسودة الدستور الروسي المطروح في اجتماع آستانة، والنقطات التي يجب تعديلها في المسودة، وأكد الجانب الروسي أن المسودة « مجرد أفكار للنقاش بين السوريين ولا يسعى لفرضها بأي شكل كان لأن الدستور شأن سوري سوري وهذه الأفكار فقط لبدء مرحلة النقاش الجدي والفعال بين الأطراف ». كما قدم وفد الإدارة الذاتية الديمقراطية نسخة من العقد الاجتماعي للمعارضة المشاركة في الاجتماع. وشرح الوفد أسس النظام الفدرالي لشمال سوريا سيرغي لافروف، وحضر الاجتماع ممثلاً عن الإدارة الذاتية الديمقراطية خالد عيسى وعبدالسلام علي.

وقال خالد عيسى لوكالات أنباء هوار أن وشدد وفد الإدارة الذاتية خلال الاجتماع على ضرورة مشاركة ممثلي روjava وشمال سوريا في إية اجتماعات جنيف المزعوم عقدها في شهر شباط القادم». وقدم وفد الإدارة الذاتية الديمقراطية مكونات المنطقة.

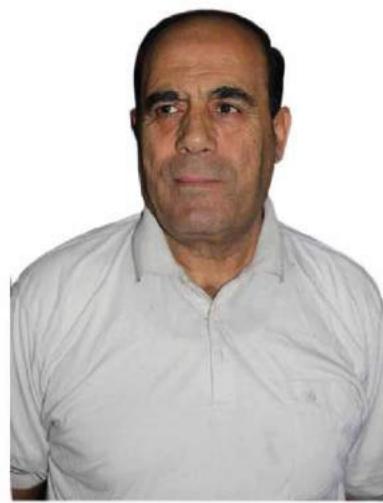
وبحسب خالد عيسى فقد «قرر المجمعون إلقاء نداء لكل المنصات السياسية والشخصيات المعاشرة للشعب السوري على تشيك وفدى معاشرة واحد يضم

الفنان بنكين(حكمت جمیل): غادرت أوروبا وسأعيش في روjava

أضاف: «سب الزيارة هو الكبير بمناسبة الذكرى الثانية لتحرير قراري بالعودة النهائية إلى روجا، وسأعيش هنا حتى يفتح الطريق الأولى لمدينة كوباني قبل الطريق باتجاه مسقط رأسى مدینتى «غرينينا رنکین»، حسمت أموري في المانيا سازورها بين الفينة والأخرى بسب بعض الحالات التي لا بد أن أحييها كفان وبعض الالترنامات الأخرى». وتتابع بنكين: «أعمل الآن على إعداد أغنية عن قوات الآسيش التي تدافع وتسهر على أمن المواطنين في الملتزمين بروح ثورة روجا، كردستان، لزيارة روجا مرة أو مرتين في العام، بالتأكيد س يكن قرارهم العودة النهائية، كما وأنهز هذه الفرصة بتقديم جزيل الشكر وموسيقيين وكورال إضافة إلى الآخرين الذي نود أن يكون مستوى كبير يحاكي الأعمال العالمية من ناحية الإخراج».

بنكين غرينينا الذي زار مؤخرًا مدينة كوباني لإحياء الحفل الجماهيري وأضاف: «سب الزيارة هي الرابعة للفنان الكردي المعروف بنكين «حكمت جمیل» إلى روجا، ولكن الأخررة حسب قوله، لأنه سيعيش ما تبقى من عمره في روجا، كردستان متمنلاً بين قامشلو، عفرين، كوباني». وفي في تصريح خاص لصحيفة "Buyerpress" عن السبب الرئيسي لهذه الزيارة والقرار الذي اتخذ الفنان بنكين قال: «بعد إصدار حكم غينابي بحقه وملحقتي من قبل الأجهزة الأمنية للنظام السوري بسبب أغنية "Zinara Erebî" بقيت ٣٤ عاماً في الغربة، ولم أتوقع يوماً بأنني سأعود إلى وطني ومسقط رأسى، ولكن بفضل هذه الثورة وبفضل ثورة روجا وسواتد القوات الكردية (YPJ, YPG) عدت سالماً أنا والآخرين من أمثالى إلى أرض الوطن».

عبدالباري احمد

ولهذا جاءت ردود الأفعال متباينة والغالب أكدت بأن المؤتمر سقط وبامتياز، أما كريديا فلم تكن أستاذة أفضل من غيرها كون الكرد يعيشون بين تناول حذر ودغدغة أحلام وردية من خلال الدستور الروسي الخاص بسوريا، وكقراءة أولية لهذ الدستور المرفق بنهاية المؤتمر قد تكون هناك دعوة لحالة ديمقراطية أو ان الروس يغمرون بقفاتهم للتقسيم سوريا بين الشركاء الرئيسيين (مناطق حماية) وتقسيم مناطقي للمكونات السورية، بنفس السياق دعت بعض الأوساط القومية العربية بأن الدستور الروسي دعوة إلى نسف الهوية السورية (العربية) وحتى الإسلامية، وهي بحسب زعمهم دعوة أكيدة للفتنة الطائفية وتقسيم غير معلن لصنع إقليم فيدرالية، وهي إشارة للمشروع الكردي أو على الأقل منح الكرد استحقاق بحجم الحكم الذاتي.

رغم هذه الإشارات أكدت الهيئة التنفيذية للفيدرالية الديمقراطية لشمال سوريا بأنها غير ملتزمة بنتائج المؤتمر، لأن موسكو ارتكبت خطأ باستبعاد القوى الديمقراطية مقابل إرضاء أهواء وسياسات انقرة العدوانية تجاه الشعب الكردي في سوريا.

اللعبة السياسية في سوريا لم تنته ومعطيات التي تأتي من دول الجوار ومن الروس والامريكان أيضاً تؤكد ذلك، فالاوراق مازالت معثرة هنا في الداخل السوري وهناك في أروقة ال بينما و الكرملين، وللهلة الأولى تبقى الإشكالية الكردية في الازمة السورية بمثابة حسان طروادة وقد يصبح الكرد الحسان الأسود الذي يسبق الكل في نهاية المشهد السياسي السوري، والمقدمات الكردية منذ انطلاق الازمة وحتى الان تؤكد على نتائج ايجابية قد لا يعيش الكرد نهايات تراجيدية.

الكرد بين حميم وأستانة...

لا يمكن التكهن بمستقبل سوريا السياسي في ظل أزمتها السياسية التي تعيشها منذ أكثر من خمس سنوات، كون المتصارعين ليس لديهم برنامج وطني يتفقون عليه، أو قواسم مشتركة تجمعهم على طاولة مستديرة للحوار، لأن معظم هؤلاء يتبعون أجندات وبرامج حل سياسي من دول إقليمية أو دولية، والكل ببنفس الوقت يعمل جاهداً كي يخرج من (المولد) بأكبر كمية من الحمص

أكَدَ البيان الختامي على وحدة الأرضيَّةِ السُّورِيَّةِ والتأكيد على أنَّ الحل العسكريَّ ليسُ الأوَّلَ والناجعَ وأنشاءَ آليات لمراقبةِ وقفِ اطلاقِ النارِ وإيصالِ المساعداتِ الإنسانيةِ للمدنيينِ وحمايتِهمِ ومشاركةِ المعارضةِ السياسيَّةِ والعسكريَّةِ في مؤتمرِ جنِيفِ القادِمِ (شَبَاطِ المُقبلِ) والفصلِ بينِ المعارضَةِ والإرهابيينِ.

لقاءُ أستانَةَ كانَ عبارةً عن مفاوضاتٍ غيرِ مباشرةٍ بينِ النَّظامِ والمُعارضةِ وقد تعمَّلَ الدُّولُ الرَّاعيةُ على تمتينِ التَّفَقُّهِ بينِ الطرفَينِ والإعدادِ لِمؤتمرِ جنِيفِ القادِمِ. وللُّوهلةِ الأولىِ قد يلاحظُ بأنَّ ذهابَ المُعارضةِ لهذا اللقاءِ جاءَ نتْيَةً إفلاسِها السياسيِّ وانكساراتِها العسكريَّةِ (حلُّ مؤخراً) وسلَّمتُ ملفَّ سورياً لأُنفَرِّة، وسوفَ تترجمُ نتائجُ اللقاءِ بذكُونِ سياسِيَّةِ أخرىِ مكانتُها حاوِيَّاتِ المدنِ السُّورِيَّةِ، وربما تم توزيعُ الاستحقاقاتِ السياسيَّةِ والاقتصاديَّةِ القادمةِ بينَ كلِّ الأطرافِ، من خَلَلِ مشروعِيِّ الهلالِ الشيعيِّ وسورياً المفيدةِ كَيْ تستَحِمَّ روسِياً في

المسروقِ منَ القوتِ السُّوريِّ الذي بدُورِه انقسمَ إلى مللٍ ونحلٍ.

خلالِ هذهِ السنواتِ العجافِ عاشَتِ المُعارضةُ والنظامُ مؤتمراتٍ واجتماعاتٍ ولقاءاتٍ كثيرةً من أجلِ وقفِ حمَّامِ الدُّمِ السُّوريِّ. وكلَّ طرفٍ يُعتبرُ نفسهُ حاميَ الحمىَ بينما في الكواليسِ يشربونَ نَخْبَ الهزيمةِ والانكساراتِ.

في أستانَةِ عاصمةِ العثمانيَّينِ عفواً عاصمةً كازاخستانَ لِقلمِ الروسِ والتركِ والإيرانيَّينِ المُعارضةِ والنظامِ للحوارِ في الشأنِ السُّوريِّ،

أستانَةُ هل ولدَ ميتاً أمْ هناكَ عمليةٌ قيقِصِريةٌ سياسِيَّةٌ لترميمِ الوجهِ البشعِ للمشاركيِّينَ؟ أمْ تغييرُ الأقْعَدةِ كَيْ يخرجوا بوجهِ سِياسيٍّ مستعارٍ؟

كلُّ السُّوريينَ يعيشُونَ على نتائجِ إيجابيَّةِ بَيْانِ تتوصلُ الأطرافُ المتتصارعةُ إلى حلولٍ ترضيُ كلَّ الأطرافِ وتنتهيُ المأساةُ. لكنَّ الدلائلُ والمؤشراتُ أكدَتْ بَيْانَ الفشلِ قد يلاحِقُهم قبلَ أنْ يبدأوا. أولاًَ الفتيوَ التركيَّ لإبعادِ PYD.

البيهاد الدافئة وایران تقام قريرة العين في
ليالي الهلال القادمة، لأن ایران وتركيا
ووجهها لعداوة تاريخية تجاه سوريا بشكل
عام والمشروع الكردي بشكل خاص
وتعمل بكل قوّة كي تناز أكتر حصة من
الكعكة السورية أما تركيا فهي تلهو في
بوابات سوريا الشمالية(الباب)
لأنها وبكل المقاييس هي الان دولة
محتللة لأراض سوريا، ولعبت دوراً
سلبياً في هذه الأزمة ومنذ بداياتها، إلى
جانب تملكتها خارطة لمشاريع توسيعية
في سوريا وتاريخياً السوريين لا يثقون
بالأتراك جملة وتفصيلاً.
والسؤال لماذا بدأ القلاوص؟
هل بدأ على لملمة ديموغرافية ممزقة
أم على عودة نصف سكان سوريا من
الشتات أم على رحيل قوات ایران
المسلحة أم على رعنونه وعربدة طيران
الروس في فضاءات سوريا أم على
محاسبة ومحاكمة القتلة والمجرمين...
من الملاحظ بأن ولا واحدة من تلك
الاستفهامات قد طرحت أو ناقشت
من هذا اللقاء وهو يمثل جانباً سياسياً
و العسكرياً مهمًا في سوريا، وليس بخافٍ
على أحد بأن الترك يحاربون هذا الحزب
سياسيًا وعسكريًا لأنه يمثل نسبة كبيرة
من الكرد في سوريا ولهم برنامج سياسي
بالإضافة إلى قوات الحماية الشعبية
التي حاربت وما تزال القوى الإرهافية
في الشمال السوري، وانقرة تدرك
 تماماً بأنها استبعدت لاعباً أساسياً في
الماراثون السوري والكرد بنفس الوقت
ليس لديهم ورقة عمل تخولهم بالمشاركة
بكفرق واحد لأن الخلافات مازالت تأكل
من وحدتهم السياسية ومنعهم من لقاءات
حميميم والآن أستانة. ورغم ذلك الكرد
ليسو ورقة مستهلكة في المشهد السوري
والكل يدرك بأن لا تسوية في سوريا
بعزل عن الكرد، أما المعارضة فقد
اجتمعت في الرياض قبل المؤتمر ترتب
أوراقها وهي لا تدرك بأن الدول الثلاث
قد وضعتها بالمرربع الأول.
لقاء أستانة كغيره قد يدفن في مقابر الثورة
السورية ، فكل المؤشرات تؤكد بأن

دیرسم اسماعیل حمه

الكرد والأستانة ..

"في الأستانة، كان المجلس الوطني الكردي الحاضر الغائب! ولم يحرك ساكناً حتى عندما طالب محمد علوش رئيس المفاوض علانيةً بوضع PYD على قائمة الإرهاب وهو المطلب والهدف التركي الأكبر"

وحرم "غير مأدرج في خانة المشروع سلفاً حقوق المواطنة والحقوق الثقافية والمدنية فقط" وهذا ما حدث فعلاً، فالمجلس كان حاضراً غائباً.. ولم يحرك ساكناً حتى عندما طالب محمد علوش رئيس هيئة التفاوض علانيةً بوضع الد PYD على قائمة الإرهاب.. وهو المطلب والهدف التركي الأكبر والذي تنازلت تركيا عن حلب وعن أنصارها من الفصائل المقاتلة في سبيله.. لم يكن ولم يوجد ل لأن آية ردة فعل من ممثلي المجلس في الاجتماع على ذلك، وكأنه لا يعنيهم.. ولكن ماقد لا يدركه عدد كبير من قيادات المجلس والقاعدة الشعبية المرتبطة به أن هكذا هدف إذا تم فهو ضربة قوية للمجلس أيضاً ولكرد بشكل عام، لأنه بذلك علوش وأسياده الآتراك يسعون لوضع نصف الشعب الكردي في كردستان سوريا في خانة الإرهاب.. وبذلك يوسعون لإمكانية تصنيف أي كردي لا ينتمي لهم مستقبلاً على الهوية بأنه إرهابي وأنه على ارتباط بال PYD سواءً كان ذلك الكردي مرتبطاً بالتنظيم أم لا، كما حال الحجة الجاهزة الآن بالإرتباط بداعش والنصرة المصنفات أرهابية.

نعم.. إن الانقسام السياسي في البيت الكردي في سوريا إلى طرفين متشارعين ومتخاصمين أحدهما مرتبط بالأجناد الإبرانية والأخر أصبح مرتبطاً بالأجناد التركية يقوم بإضعاف الموقف السياسي للكرد كثيراً أمام المجتمع الدولي والإقليمي.. وهذا يعتبر خسارة مخزية للسياسة الكردية السورية في ظل هذه المرحلة الدقيقة والنادرية والمفصلية في تاريخ المنطقة.

كما أن هذه النقطة بالذات قد ينتج عنها صراعات وحرب كردية داخلية في المستقبل القريب وخصوصاً لما يتم تداوله من أخبار عن تدريب وتسلیح بيشمركة روجافا وإعدادهم من قبل التحالف الدولي وبعدم تركي للمشاركة على الأرض السورية في المرحلة المقبلة "وهذه احدى السيناريوهات المطروحة بشدة" والتي إذا حصلت بدون توافق كردي مسبق ستكون لها ضرورة عالية جداً من الدماء والدمار على الشعب الكردي عامه.. ونحن في غنى عن ذلك.

إذا.. يجب على الد PYD مراجعة سياساته وتصراته بشكل جدي والتخلص

القضية الكردية في سوريا مابين انتفاضة ٢٠٠٤... و مؤتمر الأستانة !!!

هیثم حسکی

خصوصية ثقافية واجتماعية، إضافةً إلى تناقض سلطات رئيس الجمهورية، وإعطاء صلاحيات أوسع إلى رئيس الوزراء وغيرها الكثير.

عما عن ذلك تسلبيات سابقة تحدثت عن اتفاق أمريكي - روسي على تقسيم سوريا إلى ثلاثة أقاليم يكون الإقليم الكردي تحت وصاية أمريكية ما يعني أن ما يحدث في المؤتمرات شيء، وما يحدث على أرض الواقع شيء آخر، والأيام القادمة ستكون حبلى بالكثير من الأخبار المفحة للكرد على الأقل.

العربيّة المتمثّلة لطريق الصراع في سوريا، سواء المعارض أو النّظام، وما أثار حفيظة الشارع الكردي أكثر، هو محاولة الوفد المشارك باسم المجلس الوطني الكروي إدراج الطرف الكردي المسيطر على زمام الأمور في روّاقه في كردستان على قائمة الإرهاب متناسياً أنّ القوات المحسوبة على ذلك الطرف حررت أغليّة جغرافية كردستان.

و كانت تلك من أشد الأسباب موضوعية في عدم وضع المسألة الكردية على طاولة الحوار، خاصة بغياب القوة الفاعلة على الأرض من القوات المقاتلة المتمثّلة بوحدات حماية الشعب «YPG»، وحتى لو طرحت القضية الكردية كانت ستطير بشكل يقصي الطرف المقاتل على الأرض مما يعني تصادماً مستقبلياً، وبالتالي كان من الأفضل على الكرد عدم المشاركة فيه بهذا الشكل الضعيف، خاصة وأنّ ما جرى في الكواليس حول إصرار تركي على مشاركة طرف على حساب طرف، و كذلك إصرار إيراني على عدم مشاركة واشنطن حليف وحدات حماية الشعب «YPG».

والكريدية منها على وجه الخصوص بالترويج لذلك الوفد المشارك، وأنه ممثل عن الكرد متسلسين أن الوفد دعي كجزء من الائتلاف، وليس كوفد مستقل، والم ملفت في الموضوع أن ثلاثة المدعوين من المعارضة السورية كانوا من الفصائل العسكرية المدعومة بتركيا، والهدف من المؤتمر أصلاً كان تصفية الفصائل العسكرية، وغربلتها حسب الكثير من المحللين لتصبح ملائمة لأجناد الدول الداعمة لها، بغية الوصول إلى حل مرحلٍ يليه حل شامل للصراع الدائر في سوريا، واتضح ذلك جلياً في البيان الختامي، والذي أكد أن تنظيم داعش، وجبهة النصرة هي فصائل إرهابية يجب محاربتها، والقضاء عليها على الرغم من تحفظ الكثير من تلك الفصائل سابقاً فيما يخص جبهة النصرة بالتحديد.

وكما كان متوقعاً فلم تتم الإشارة إلى القضية الكريدية بل تمت الإشارة إلى الإثنيات، والطوانف كنسيج متكامل في سوريا، ليس ذلك حسب بل تتم التركيز في البيان الختامي على عبارة التأكيد على وحدة، وسلامة، وسيادة أراضي الجمهورية العربية السورية ما يعنيبقاء الشوفينية

بتغير الظروف والمصالح. ومع تنالى المؤتمرات الخاصة لحل الصراع الدائر في سوريا، كانت القضية الكردية دائماً تشكل الجزئية المهمة فيها، وكان الطرف المشارك فيها على حساب الاتلاف يعطي مؤيديه الإبر المسكنة بأنهم سيطرحون القضية الكردية على الطاولة، وأنهم مسؤولون في إيصال صوت الكرد إلى الرأي العام العالمي، ليتبين يوماً بعد يوم زيف تلك الادعاءات، في حين أن منافسه كان في كل مرة يطرح مشروعًا جديداً رداً على تلك المؤتمرات، فمن جنيف إلى الأستانة التي توجهت إليها الأنظار هذه الأيام حيث اجتمع النظام، والمعارضة تحت مظلة (روسية - تركية - إيرانية)، وبعد أن حسمت قائمة المدعوين من قبل النظام والمعارضة. فالنظام هذه المرة، وعلى غير العادة لم يضم في قائمته أي شخصية كردية كما السابق، في حين أن وفد المعارضة ضم شخصيات كردية كأعضاء في الاتلاف السوري المعارض، وليس كوفد كردي مستقل يمثل تطلعات الشعب الكردي، وطموحاته، ومع ذلك تهافت الكثير من المنابر الإعلامية،

شكلت انتفاضة ٢٠٠٤ نقطة نوعية في القضية الكردية في سوريا، وكانت المرة الأولى التي يشارك بها الكرد في جميع المدن الكردية، دون العودة إلى الأحزاب السياسية وقتها، كما شكلت حينها هاجساً كبيراً للنظام السوري الذي فُوجى بهذا الكم الجماهيري الكبير فقام بقمعها بشدة كي لا تصل الشرارة إلى بقية المدن السورية، إلا أن الجمر الملتهب بقي يشتعل ببطء حتى الخامس عشر من آذار عام ٢٠١١، حين انطلقت شارة الثورة السورية، والتي ما لبثت تكبر شيئاً فشيئاً ككرة الثلج متقلقة من مدينة إلى مدينة ليصل شررها إلى المناطق الكردية، التي لم تكن خارج المسار، فقد وجد الكرد فيها فرصة لنيل حقوقهم المسلوبة منذ عقود، إلا أن رياح التغيير ما لبثت أن تحولت شيئاً فشيئاً إلى حرب طاحنة بين أبناء الوطن الواحد دون أن يكون للكرد فيها ناقة أو جمل، وما زاد الطينة بلة هو الانقسام في الحركة الكردية، والشارع الكردي، والذي أصبح موزعاً ما بين معسكرين، أحدهما ضمن صفوف المعارضة السورية المتمثلة بالاتلاف، ومعسكر آخر اختار طريقاً ديناميكياً يتغير

طه خليل

المغاسل، وكل وحشة الرياح، والدهانين عمليات التصوير لم تستطع أن تزيل اسمها كتبته سببتي على غيارها، ولا يعلم الآخرون أن لـ "شيني" عيوناً تضيء روجافاً إذ أمر بها أو تمرّ بي.. "شيني" تشبهك فأقول لها "سبها ته بخير" إن فاتني صباحك.

المحنة كانت أراها بين الحين والآخر لدى أبوسيفان الأرمني، وبعد مفاوضات وتفضيرات اشتربتها، وهي عندي اليوم، يسرّ مني الآخرون: "ماذا تفعل في هذه الخردة؟" الآخرون لا يعلمون أنها غيارها، وأقول سبّل اسمى إلى اليوم "شيني" والآخرون لا يعلمون أنني قامشلي. وممضت سنوات.. سنوات كثيرة كغيري بعد خمس وثلاثين سنة، حين أحضرت "شيني" إلى البيت لفت انتباхи أن كل أمطار الفصول ووحوشها، وكل مياه

نارين حسين

وأمسيات على أجساد عراة... سُكت أنسف.. سُكت. أيها خيبي على أمرى يستضعف الذات.. لا يدرك أن الهوى له من المحرمات جلس على كرسي الصدى .. و طر.. لعلك تتذكر كيف تعيد الأحلام وهما.. وهما.. وهو ما يتنفسان ..

"كذبة نيسان"

أيا جميلي ... أيا قبيحي..
 لا تعابداني ..
 قد اعتزلت العبد في حضرتك ...
 وهي رمادي .. فلا تعاندي..
 يدفعني العقل في تجميعك روحك أكثر..
 أستسلم أو أحارب .. لا يهم ..
 فانا أسفار ولا زلت تعاتب ..
 أنا أغامر ولا زلت مثنائي..
 استند من وقتك قليلا ..
 علك تستيقظ..
 وتلمح حقيبة تودعك ..
 وتعود لنتم .. على أمل العودة
 تعود لإحسانه الجدران ..
 تعود لتتذكر .. امرأة كـ "كذبة
 نيسان"
 ترى نفسك في المرأة رجلا.. لا
 انسان!!..
 آلات في حصن الفراغ..
 تجيد عزف السكريات ..

جميل داري

أما الشواعر فالآعداد من منة
 هناك واحدة منها من مقدمة
 ما عاد ثمة خنساء فتجعلنا
 نرى ع Kapoor وحسناء وإيلامه
 ..
 الشاعر ليس بسهل يا مقمة
 ما أكثر اليوم في الميدان أقرامة

شعر الفيس...

الفيس قد جعل الأميَّ علمَة
 فصار يتحفنا والنفَس لؤامة
 ...
 يصطاد مدحاً بلا جهد ولا تعب
 والمادحون قصاز الطول والقامة
 ...
 كلّنا الشعْر سهلٌ طبع فترى
 شويعراً راعياً في البدر أغنامة
 ...
 يبني له صنمَا من خلفه صنم
 تراه بعد طول الوقت أصناما
 ...
 الالاَك ينشئه والمدخ يسكنه
 فباركوا يا أهيل الشعْر الهامة
 ...
 بعض الحروف حروف الشعْر ميَّة
 وليس دفنَ كلام البعض إكرامه
 ...
 لا أدعُ الشعْر والستون تأكلني
 ما زلت منتظراً غدو وأحلامه

فاك عكيد

وللتطلاق غزلان شوقي
 المتمردة
 وللتوجي الغد.. قيصرأ
 على مدانني..
 الرملية
 فأنا الشاه هذا المساء..
 أنا الشاه.

قرار

دعى الوجه يغرد في تابوته
 فالأخلام لا زالت
 عزباء..
 ولا زال الروح يعاشر قمراً تانياً
 هذا المساء.
 سراديب معقة
 وبين أنفاس هذه الحلة
 تنسج الدموع قلائد
 وأساطير
 هذا المساء ..
 رقعة شطرنج..
 دون شاه..
 متاهة قرميزية
 سلام خاترة القوى
 فلتدعى الوجه
 يغزو في تابوته

جرن الذاكرة : "عليك بطي" .. بطل زمانه

رحل عليك بطي، بطل زمانه، وبقيت بطولات وشجاعته مضرب مثل إلى يومنا هذا، حيث يقال لكل من يود أن يقوم بعمل يحتاج إلى الكثير من الشجاعة والقوة: "هل أنت عليك بطي حتى تقوم بذلك!".

ولات أحمد

دون أي ذنب، ولم تترك وسيلة لإطلاق سراحه لكن دون جدو، ونصحها الناس بطلب المساعدة من عليك بطي، الذي لا يهاب أحد. يقال في تمام اللحظة عاد عليك أدراره ولم يكمل مسيره نحو مقصدته، وتوجه مباشرة إلى سجن نصبيين، وطلب من القائمين على السجن إطلاق سراح الشاب، لكن لم يفاجئ بذلك على حجة أن الأمر يجب أن يصدر من السلطات العليا. مما دفع عليك بطي بهاجمة الحراس والقائمين على السجن، حيث قتل بعضهم وأسر بعض الآخر، وفتح باب سجن نصبيين على مصراعيه. وفتح لنفسه باباً في ذاكرة الگرد، حيث

هذا، كان سبباً دامغاً لمطاردته من قبل السلطات دون هدف، إلى جانب وقوفه برفقة البعض من زعماء عشيرته في وجه العثمانيين رافضين بسط سيطرتهم على مناطق نفوذهن. تم اعتقال عليك بطي برفقة بعض زعماء "هفيراك"، إلى جانب اعتقال "شمعونى حتى خينو" حيث، قام "جمو Cimo" من عشيرة "الدكشورية" بقتل حاجو الأول عم عليك بطي، وفصل رأسه عن جسده، وهذا ماقع الأخير للانتقام والثار لمعه حاجو الأول، ومع مرور الأيام وفي إحدى المواجهات قتل عليك بطي "جمو" قاتل عمه، وبذلك بدأ اسم عليك بطي يتداول في كل الجلسات والمدن، وتقدّم أوسمة الشجاعة ونياشين البطولة، حتى أصبح بطل زمانه.

في عام 1913، فتح عليك بطي سجن نصبيين، وتعدّدت الروايات عن سبب قيامه بذلك، وفي إحداها: كان عليك في طريقه إلى زيارة تم دعوه إليها، وفي الطريق اعترضته أرملة كردية، اشتكت وناجهه عن حجم آلها وفاجعتها، حيث أن ولدها سجين في سجن نصبيين،

عام قام أمير بوطن بتوحيد حوالي ٣٠ عشيرة من الگرد، الارمن، السريان، الإيزيديين، المسلمين تحت عباءة قبيلة " عليك بطي- Elîkê Betê" ولد في قرية "مизيزاخ" Mizîzax بالقرب من مدينة ميدا بشمالى گردستان، والده بطي قيادتها آن على رمو الذين تم إياضهم من قبل العثمانيين بعد انبيار إمارة بوطن حسون عثمان، ووالدته هي فصلة فrho. تقول بعض المصادر أنه ولد في عام ١٨٨٢، وتزوج من السيدة سارة فrho، وكانت شقيقة حيكت بكل دراية ومتعة، تناقلتها الشفاه والحناجر، وقدمتها على طبق من ذهب لروف التاريخ الگردى.

الذاكرة الشعيبة الگردية تمتلك مخزوناً شفويًا غنيًا بالملامح البطولية والشجاعة الذاورة، التي تدعينا أن ناصر أبطالها، وشخوصها التي جسدت البسالة في الاستعداد الدائم للقتال، دفاعاً عن الحرية والكرامة، مع رفض قاطع لكل أشكال جنوب الذكرة الگردية مشبعة بالواقع والأحداث والشخصيات التي قدمت في مناحي العلم والأدب والفن والسياسة أبهى صور التقاني والتضاحية. وكذلك، كانت في ميادين البطولة والبسالة شخصيات وفامات غمست إسمها بقوة في ذئن الذكرة الجمعية، لترك على جدار الزمن تفاصيل شقة حيكت بكل دراية ومتعة، تناقلتها الشفاه والحناجر، وقدمتها على طبق من ذهب لروف التاريخ الگردى.

Facebook Bûye Hişbir

Her çiqas ku mirov bê vê alava enternêt nikare roja xwe derbas bike, wisajîtoreya Facebook ê, ku bûye wek her sê danê xwarinê, wek her pênc ferzê nemêjê, zêdetir bibêjim ku mirov dikare danekîxwarinaxwenexwe, ûmixabin ku êdî mirovê Misilman ji car caran ferzê nemêja xwe pişgûh dike!

Kurd û Facebook

Eger em werin li ser erêniya vê alava Facebookê baxivin helbet pir bi erêniye, û pir jî sûd jê tê girtin mînak: Ê rojnamevan, dikare hemû nûçeyan bisopîne nexasimnûçeyen lezgînkudikareji dezgeha xwe re di wê kîlîka ku nûçê tê de qewimî agahîyan bide hev û ji wan re ragihîne, û helbet ji ber ku ji hemû der û deverên Kurdistan xelk di vê toreyê de ne, yê ragihêner û rojnamevan dikare wan wek nûçegihanê bê pere qezenc bike. Ê rewşenbîr û nivîskar jî dikare di Rojeva rewşa çand û nivîsandinê de be, û helbet bi şopandina wî ji vê toreya Facebookê de dikare gelek ramanan qezenc bike, ku bibe pirojeyek ji bo nivîsandina: gotar, roman, helbest, lêkolîn.

Ê seyasetmedar, helbet ew jî dikare gelek qezencan ji vê toreyê bigre, anku rojane bi dehê mijarêni siyasî derdikeyin holê, û têngengeşekirin, pêwîste ew siyasetmedar yan ew serkirdê Kurd, nerîna xwe di wan mijaran de bide, lê mixabin ji%90 serkirdê û siyasetmedarên me tenê vê toreya Facebookê dişopînin, û nerînen xwe naweşînin û helbet baş jî dizanin ku rewşa Kurdan di vê qonaxê de gîhiştiye ci astê, lê ew xwe bê deng dikin, hinek ji wan helbestan diweşînin, û hinek jî di Facebookê de veşartî ne tenê çaxa ku kesayetek diçe ber dilovanîya xwedê ew behînameyekê di rûpela xwe de diweşînin, zêdetirî vê jî mixabin ku gelek ji wan di bin navênen ne-nas de derbasi Facebookê dibin û mixabin ku fitnê jî dikan.

Bi sedê mijarêni wisa ku cihê gengeşê ne, em wan paşguh dikan, lê ya ku hiş em li ser vê mijarê binvisin, ku berî çend rojan nivîskarê Kurd İbrahim Mehmûd gotarek li ser rewşa helbestvanê Kurd ê navdar Ferhadê Içmo nivîsandibû, navnîşana gotara wî wisa bû" Helbestvan Ferhad Dimre, Bila Serê Siyasetmedarê Kurd ên Sîhirbaz Sax Be". Vê gotarê gelek gengeş li ser toreya Facebookê çekir, ji ber ku navnîşana wê bi wî şewazê hatibû nivîsandin, qerasayê raghêner, nivîskar û siyasetmedaran, di rûpelê xwe de nivîsandin ku Ferhadê Içmo mir!

Mixabin bê ku ew wê gotarê vekinû bixwînin, nivîskarekî qera-scji me re nivîsî û pîrsî ku kengî wêcencazezeyê Ferhadê Içmo here goristanê, serkirdeyekî mezin di rûpela xwe de bi navê xwe û malbatxa xwe û partiya xwe behînameya helbestvan Ferhad weşand!!

WeymixabinKurdokuFacebookê ewqas bûye wek hişbirê, û bê ku em bixwnînin û agahîyen rast bînin, em hemû tiştê ku li ser Facebookê derdikeye diweşînin, ûji wê nûçeyê rejî dibin xwedî, û yaherigiringkunihadiFacebookê de tê gurkirin, fitne ye, ku berê Kurdistan di Rojavayê Kurdistanê de bidin birakujiyê.

**Helbestvan Û
Rêzimanzan Reşîdê
Kurd
1910- 1968**

Nivîskar Reşîdê Kurd helbestvanekî kurd e, lê belê ew bêhtir bi xebatê xwe yên rêzimanî li ser zimanê kurdî tê naskirin.

Reşîdê Kurd di sala 1910'an de li gundê Rewşatê li navçeya Dêrika Mêrdînê tê dinê. Ew xwendina xwe li Dêrikê, Mêrdînê û salekê jî li Qonyayê temam dike. Pişti kutakirina xwendina mamostetiyyê ya sala 1930'î, bi çend mehan tê girtin lê ew ji girtigehê direve. Ew di 1940'î de derbasi Sûriyê dibe û pişti demekê li Amûdê bi cîh dibe.

Jiyana Reşîdê Kurd di nav siyaset, zor û zehmetî di nav girtigehan û sîrgunkirinê de derbas bû. Ew di sala 1949an de bi nexweşîya kesebeh dikeve û nexweşî her ku diçe xwe li wî dipêce. Berê ku bimire dibêje: "Pir kar û barê min hene ku ez bikim, min ew hê nebirine serî. Na gerek ez niha nemirim. Gerek ez vegerim baxçeyen Dêrikê, ku min ji mêj ve bêriya wan kirine, paşê bila mirin were" Lê nekarî veger.

Wî di helbesten xwe de, taybetmendiyê dengê birseran baş li hev aniye û bîhistiyariyeke nû aniye helbesta kurdî. Ew zêdetir bi pirtûka helbestan a bi navê "Ez" tê nasîn.

Reşîdê Kurd di 20'ê rîbendanê sala 1968'an de li bajarê Amûdê jiyana xwe ji dest dide û li goristana bajêr tê veşartin

Berhemîn wî yên çapkirî ev in:
- Rêzimana Zimanê Kurdi
- Kerwan – dîwana helbestan.

Estana 2..!?

Ev e çend roj navê Estana li ber guhê me dikeve. Weke ez dizanîm ku Estana bajarekî Kazexistanê ye, lê ya girîng ku wê pirsgirêka Sûrî ku ev çend salan nehatiye çareserkirin wê li welatekî wekî Kazexistanê wiha ji Sûrî dûr wê çareser bibe!

Gelo çima li Estana û ne li Sûr? Çima hemû pirsgirêna Sûriyê aingo çi welat be li dewletên Ewropa tê çareserkirin? Çima nahêlin ku gelê wê herêmê pirsgirêka xwe bi xwe çareser bike?

Tu carî Kaxexistan dengê xwe hilnedaye bo pirsgirêka Sûrî, lê vaye iro dozek ji hemî opezesyonê ku li dijî rîjîma Sûriyê ne û ji rîjîm re şandiye. Lî pêşengê vê dozê ji kî ne? Ez ê hinekî dîroka wan vekim. Yek Rûsyâ ye; Rûsyâ ku ev e çend sal bi destê rîjîm girtîye, xurt dike, rojane gelê Sûriyê topebaran dike, her roj bi sedan ji wan dikuje ji bîlî çavê wî bo dagerkirina Sûriyê, ma gelo nû anha xwe perpirsyarê gelê Sûrî dît û wê pirsgirêka ku ew çêkiriye wê çareser bike. Yê duymenî Iran e; Iran ku bi şev û roj çekdar û milîşen xwe dişine ji bo ku gelê Sûrî bikuje wî talan û wêran bike, ji bîlî destekdayîna wî ji rîjîma Sûrî re ji xwe ev ji bi bercewendî ye û çavê wî ji li Sûriyê ye û dîroka wê ya berê xuya ye.

Yê sêyemîn Turkiyê; Turkiya Osmanî ya ku zêdetirî 100 salî Sûrî dagîr kiriye û bi sedan êrîş û kuştin berdaye ser wan û hîn xerabtir bi serê wan kiriye. Lî dîroka wî ya anha bi dijberiya rîjîma Sûrî û bi taybet kesaya Besar El-Esed, avakirin û guherîna opezesyonâ Sûrî bi komên Islamîk yê radikalî, çekdar, dagerkirina wî ji Cerablûs re, êrîşa li ser herêma Babê, destekdayîna Da'îş û xurtkirina wê û her wekî din bi dehan komkjî û kuştin di derheqê gelê Sûrî yê sîvî de.

Ma gelo wê ev dewleta han pirsgirêka Sûrî çareser bike.

van bi xwe gora Sûrî kolandin û laşê wê bin ax kirin û anha xwe muxelis û berpirsyarê Sûrî yê yekem dibînin da ku pirsgirêka wê çareser bikin. Ji xwe her yekî ji wan nûneryê li gorî xwe dawetî civînê kirine û her kesi ji qebûl nakin ku lê amade bibin. Mînak Iran Amérîka qebûl nake, Turkî kurdan qebûl nake û Rûsyâ opezesyonê qebûl nake. Ma kî li vir ma ku tevlî civînê bibe û pirsgirêka çareser bike. Ji xwe ev civîn ji wê bê encam bi dawî bibe û bi bin bikeve wê tenê di ragihandinan de bimîne û ci biryar jê derkeve wê ji gelê Sûriyê re bi komkjî, talan û wêran be.

Dijiminê ku bi sedê salane li ser me kuştin dikir û êrîş berdikan me, iro bûne çaresvanê pirsgirêkan. Yênu ku pirsgirêk derdixistin vaye iroj baş bûne û xêrê ji gelê Sûrî re dixwazin û wê wan biparêzin, lê bi rastî ev derewke mezin e heger em bawer bikin. Estana derweke mezin e, berdewamiya Cînêvî ye. Pişti Cînêva 1-2-3 bi bin ket edî navê wê kirin Estana ji bo bêjin vaye em li herderê hewildanê xwe didin bo çareserkirina aloziya Sûriyê ne û dikarin pirsgirêkîn gişî û navxweyî bi awayekî her berçav û serkeftî çareser bikin, ev tişti di şoreşa Rojavayê Kurdistanê de hate xuyakirin bi pirojeya xwerêvebiribê ya Rêveberiya Xweser. Lewra nayêna dawekirin. Lî dîsa ci civîn çebibin bê kurdan xwediyê pirojeya xwerêvebirinê, ci li Cînêvî be, ci li Estana be, û ci nav lê bibe bila bibe, di nerîna min de ew binkeftî ye. Ji bîlî Kurdish wan girûpê tûndire yên Islamî, opezesyonâ Sûrî, Ehrar El-Şam û rîjîma Sûrî dawe kirine û ne dûr e ji Da'îş û jî dawe bikin ji ber serkêşen wan û dawekarê civînê Iran, Rûsyâ û Turkiyê ne.

Estana berdewamiya Sayks-Bîko, Sêver û Lozan e. Dîsa dixwazin Kurdistanê parce bikin û Kurdish tune bikin, lê "iro kurd ne kurdê berê ne" Em ê berxwedan û têkoşîna xwe bidomîn û xwebirêve bibin". Ci biryar ji civînê dijiminê Sûrî û gelê wê derkevin em xwe berpirsyarê wê nabînin. Bê kurdâ çareserî ne pekane û tune ye.

Raman Hesê

hev re jiyan bikin û xwe bi rêvê bibin. Ji xwe dijiminê Sûrî li ber vê pirojeyê êrîşen xwe zêdetir dikin, ji bo tu çareseri li pêşberî pirsgirêka Sûrî nemîne û xwe negihîne xwerêvebirinê û xwe bi xwe pirsgirêk xwe çareser neke û her dem pêwistiya Sûrî bi dewletên derve be.

Gelo çima ji bo civînê çareserkirina aloziya Sûriyê kurd nayê dawekirin? mane ew ji neteweke ji netewen Sûriyê ne û xwedî pirojeyeke serkeftî ne? Ji ber kurd xwedî pirojeyeke rasteqin bo çareserkirina aloziya Sûriyê ne û dikarin pirsgirêkîn gişî û navxweyî bi awayekî her berçav û serkeftî çareser bikin, ev tişti di şoreşa Rojavayê Kurdistanê de hate xuyakirin bi pirojeya xwerêvebiribê ya Rêveberiya Xweser. Lewra nayêna dawekirin. Lî dîsa ci civîn çebibin bê kurdan xwediyê pirojeya xwerêvebirinê, ci li Cînêvî be, ci li Estana be, û ci nav lê bibe bila bibe, di nerîna min de ew binkeftî ye. Ji bîlî Kurdish wan girûpê tûndire yên Islamî, opezesyonâ Sûrî, Ehrar El-Şam û rîjîma Sûrî dawe kirine û ne dûr e ji Da'îş û jî dawe bikin ji ber serkêşen wan û dawekarê civînê Iran, Rûsyâ û Turkiyê ne.

Estana berdewamiya Sayks-Bîko, Sêver û Lozan e. Dîsa dixwazin Kurdistanê parce bikin û Kurdish tune bikin, lê "iro kurd ne kurdê berê ne" Em ê berxwedan û têkoşîna xwe bidomîn û xwebirêve bibin". Ci biryar ji civînê dijiminê Sûrî û gelê wê derkevin em xwe berpirsyarê wê nabînin. Bê kurdâ çareserî ne pekane û tune ye.

Em Ci ji Tiramp Dixwazin..?

Heger em vegekin sala 2001an dema ku Corc Boşê kur bû serokê Emerika li ser ragihandina cihânî gelek caran hate gotin ku ev serokê Emerika serokek nefihime tiştekî ji siyasetê fêm nake û bi taybet li ser cigrafiya.

İro ji wisa li ser Doland Tiramp tê gotin. Hin dibêjin ew din e wê berê Emerika bide tehlûka, hin dibêjin ev yekemîn serokê Emerika ye naraje bawernama zangoyê. Hin dibêjin ev ji xwe ne yê siyasetê ye ev bazirgan e, wê Emerika wêran bike. Gelek gotübêj li ser zilam têne gotin. Ji ber vê yekê ji bi dehêن wela-ta tırsa xwe didin diyarkirin ji derbasbûna wî li Koçka Sipî bi taybet wela-ten Kendavê û Eyran û hina wela-ten Ewropa Rojava.

Di baweriya min de wê Emerika di ser dema serokatiya Donald Tiramp de di dema xwe ya zêrîn re derbas bibe û ev yek di sûnda wî ya weşartinê de hate xuyakirin dema gotin berî her tişti Emerika.

Ez bawer im heger em li serokê ku ji partiya Komarî hetine kêm zêde wisa li ser wan hetiye gotin, û ezmûna Corc Boşê kur li ber çavê me ye ji ber tişte ku li ser Donald Tiramp iro tê gotin li ser Corc Boşê kur jî dihate gotin lê di wê demê de Corc Boşê kur negot beriya her tişti Emerika, wî giraniya xwe da ser siyase-ta ji derive û bi taybet tîrör. Me dî çawî ji Efxanîsat destpê kir û rijîma Taliban rûxand û ji wir berê xwe da Sedam Hisêñ û heger ku dem pê re heba dibe ku li Şamê ji sekiniye. Rast e di warê abûrî de Emerika bi paş de vegera lê li ser asta navnetewide teva serê xwe ji Emerika re tewand û gelek wela-ten dektator lingê xwe kişandin ber xwe ji tırsa Emerika. Û miletên blindest

Çavân zelal e. Li ser rewşa civakî sedemîn ku gelê Kurd gihadine vê diyardeya metirsîdar nayênen hijmar, û şirovekirina wan bi dehên rûpelan didagire, ji lewma amajakirin bi hin encamêneyînrewşê zelal dike. Bi nerînek hûrbînî li civaka Kurdî di dema iro de ev wêne tê ber çavan:

Civakek ji hevketî, rîjeyek pir mezin berê xwe da koçberiyê û li wela-ten biyan û derdorî Sûrî bû penaber. Ji ber kêmberûna rîjeyâ ciwanan civak ber bi pîrbûnê ve diçe, û rîjeyâ keçan ya bilindir ji ya xortan ewan ji hevjîniyê bê par dike. Dagirtina cih û warênekoçberen Kurd ji layê pêkhaten biyan ve bandorek xirab û neyînî li ser rîjeyâ Kurdî ya rasteqîne kir, û di pêsorojê de wê nemîne ji mafê wî xwedîtina netewa sereke di

yen ji wan kurd bûn yê ku hêviyêne xwe li ser Emerika danin wek stêreka geş kete ezmanê cihana sisîya û bi taybet Rojhilata navin. Lî dema ku Barak Ewbama hat ew hêvî tev ber ba bûn ji ber Barak bi rîgazek cuda têkilî bi keshyênen hebû re kir û roj bi roj ew hêza ku Corc ava kirbû di çavê milet û wela-tan de herifi. Ji ber Ewbama destêwerdانا Emerika ji meydânê rakir got: "Em ê her tişti bi diyalokê çareser bikin". Lî ez bawer im Barak Ewbama li ser asta navnetewi ji di tişta pê ve nekir: yek jê çûna wî li Kûba û vekirina balyúzzaxa xwe li wir di rîya diyalokê re û ya di emzekirina peymana bi Eyranê re lê ew bi xwe ji ta niha di erenayê de ye ji ber ko Tiramp soz daye ku wê peymanê têk bibe.

Tenê tiştekî ku Ewbama ji Emerikan re kirî bi qasî şazde melyon derfetê kar ji bekaran re vekirin lê qelenê wê ji nav û tırsa ji Emerika ta astekê têk bir.

Em vegekin cem Tiramp, ez bawer im ji xwe em hûrgeliyê helbijartînê Emerika nizanîn tenê em ji xwe re çiroka li ser helbijartînê wan dibêjin. Em nizanîn ku sêniçiyek heye ew in yê ku dikarin serok hilbijerîn û biriyara bingihîn ji wê sêniçiyê derdikve. Lî ew ê di wê sêniçikê de çawê biriyarê didin û li ser ci bingihê dengê xwe didin yê ku bibe serokê nû? Ma gelo rast e em ji wan bêhtir Tiramp nas dikin yan em berjewendiyê Emerika bêhtir dixwazin ji wan kesê di wê sêniçikîyê de?

Lê wa Tiramp derbasî Koçka Sipî bû lê got: Di serî de û berî her tişti Emerika. Heger ku em vê gotinê bibin dêmek wê siyaseta wî ne dûrî ya Ewbama be, lê em jibîr nekin Ewbama ji Koçka Sipî derket û hin doseyê giran li çûna xwe his-tin bû ku wan çareser bike. Ya

Luqman Silêman

herî tevlî hev ya Sûriyê û Iraq û razikirina wela-tê Kendavê û yan berdawî di peymanê de bi Eyranê re yan ji hilweşandina wê doseya giran ya tîrörê ji xwe li gor hin çavdêra dibe tîrora iro li Rojhilata Navîne berê xwe bide wela-ten Bel-qan. ji bîlî Okiraniya û diwarê Meksîk û bi dehê doseyên ku veşartî ne û em bi wan nizanîn.

Lî di baweriya min de wê Tiramp di çarçoveya yekem de bêje ez dixwazim nas bikim dost û dijiminê Emerika kî ne, gerek em wan ji hev cuda bikin û li ser wê bingihê jî em ê derbasî hûrgeriya bibin ka em li gor wê ji têkiliyê bi wan re diyar bikin.

Diyar e Tiramp li ser asta kesayeti serkeftî ye ji lewma ji ew bi çavê bazirganekî bi serkeftî li siyasetê dimeyzêne, û ji xwe ez bawer im wê serkeftina wî ji vir destpê bike. Di vê dema çîwi de baş riwyê Tiramp hate naskirin ji ber ku zilam bê tırs û ne veşartî daxive. Ji xwe her tişte di dema helbijartina de digot: Wan bi cî nayîne lê ji wan ya ku di got: Gerek em tiştekî nedîn kesî belaş û em perê xwe yê ji derveyî Emerika vegekin, wan di wela-ten xwe de bikar bîn... heger em vê tenê rast bixwîn em ê nebêjin Tiramp dîn e.

Luqman Yûsif

navxweyi, pêwîst e hemî rîexistinê siyasi li xwe vegekin. Evan nakokiyen bê sîdû û beyhûde ji nav xwe rakin. Armanca xwe bikin bidestxistina mafê gelê xwe, nema berjewndiyen partîti û kesayeti di ser keshyêre bigirin, li ser bingîha berjewndiya gelê Kurd bi rengekî biratî, û şeweyek şehrîstanî kar bikin. Bi vî rengî hêvî bi hatina buharê re çedîbe û berevajî wê payîz li pêş e!

Bere Buhar Nebe Payîz

Di demek nêzîk de şes sal di ser qeyrana Sûrya yê re derbas dîbin. Qeyrana ku wela-ta bi tevahî hejand, û rîjeyek mezin jê wêran kir. Bajar û Gund kîn kirin kavîl. Çemîn ji xwînê herikîn. Bi hezaran za-rok sêwî man, ji bîlî hezaren jînbiyan, û hijmarek mezin ji windabûyan, û herweha ji kuştî û birîndaran.

Ji ber rawestan li ser rewşa Sûrî ya awarte berfereh û dûvdîrîj e, û her tişti li nav hev ketiye û bûye girik, ji me Kurdan re pêwîst e em li ser rewşa xwe ya taybet rawestan. Hewl bidin xwendinekê ji rastbînya Kurdi ji hemî layen sereke ve, mîna warê siyasi, civakî, abûrî û hwd. Ji ber bê guman rewşa Kurdi girêdayê rewşa Sûrya giştî ye.

Gava em ji warê siyasi destpê

bîkîn pêwîst e em nexşî dey-nin ber xwe, û pêşveçûnên di van şes salan de binirxînîn û şirove bikin: Pişti destpêka şoreşa Sûrya(Wilo dihate binavkirin)bi demeke ne dirêj, hêdî hêdî gelê Kurd bû besdar û di riya hevrêz û saziyên ci-vaka sîvî re bi şeweyekî aştiyan e û şehrîstanî xwe berda kolanan, bi hêviya buhar were û payîz ji bir bibe dest bi xwepêşandanîn kir, û hêvî li ser pêseroja Sûryaka nû avakir ku ew ji tê de mîna gelên cihânî li ser xaka xwe bi rûmet bijî.

Beşdariya gelê Kurd bi wî şeweyî berdewam nekir, û ji ber destwerdانا rîexistinê siyasi ew çalakî hatin rawestandin(Beravêtikirin), û ji nû biryar bi dest xwe girtin ku di encamê de ew tevger la-

waz bû û hate pûçkirin. Pişti xwevekişandina desthîlata Sûrî ji hin herêmîn Kurdi ji layê xwe ve tevgera Kurdi ya siyasi xwe da pêş û dest bi avakirina hin encumnan kir mîna E.N.K.S û TEVDEM, û di qûnakekê de herdu nezî hevbûn û bi saya wan desteya bilind hat avakirin, lê mixa-bin mîna zaroka bi eşâ heftikê bimre ew ê ji wisa ji jiyanê bar kir, û nakokîyan di navbe-ra wan de destpê kir ta herdû layî bûne benîşte devê dijmînan, û cihî xemsarî û dilsari-yâ gelê Kurd.

Evan herdu layen siyasi hin bi hin kese û doza gelê Kurd paşgulkirin û berê tîrîn xwe dane singa hev ku di encamê de bandorek neyînî mezin li ser zemînê bi cih anî, peyda bû, û bandora kirîyaren wan li ser rewşa civakî û abûrî li ber

çavan zelal e. Li ser rewşa civakî sedemîn ku gelê Kurd gihadine vê diyardeya metirsîdar nayênen hijmar, û şirovekirina wan bi dehên rûpelan didagire, ji lewma amajakirin bi hin encamêneyînrewşê zelal dike. Bi nerînek hûrbînî li civaka Kurdî di dema iro de ev wêne tê ber çavan:

Civakek ji hevketî, rîjeyek pir mezin berê xwe da koçberiyê û li wela-ten biyan û derdorî Sûrî bû penaber. Ji ber kêmberûna rîjeyâ ciwanan civak ber bi pîrbûnê ve diçe, û rîjeyâ keçan ya bilindir ji ya xortan ewan ji hevjîniyê bê par dike. Dagirtina cih û warênekoçberen Kurd ji layê pêkhaten biyan ve bandorek xirab û neyînî li ser rîjeyâ Kurdî ya rasteqîne kir, û di pêserojê de wê nemîne ji mafê wî xwedîtina netewa sereke di

Reşkirina Rastiyán

Ji bêyî ku em ci dirûsim û siloganên beloq binivisin, helbet rola jinê di jiyan û civakê de girîng û berbiçav e. Tu zayend ji bê ya din nabe, berafajî vê yekê her du êk û din tekûz û temam dikan.

Ji bilî cudahiyêng gewd û fizikî, bê guman di stûbarî û erkdaiyêng jiyanê de her timî giraniya karê jinan li hember yê mîran wekhev û hevseng e, eger di cînan de erkêng jinêne girantir bin.

Xweş tê dîtin ku jin maka jiyanê ye, fîrker û dibistana her curerengê rîzik û rîbazan e.

Ez divêm li ser rewşa jina Kurd di dema heyî û çûyî de, û listina rîexistinêne konevanî li ser pêla hestan biaxivim.

- "Jin wiha. Jin wilê. Bi vî rengî hatiye pêlêkirin. Ji hizir û bîrên xwe ve hatiye pûçkirin" !

Ez benî, bêhna xwe bîstekê vede, tu êdî hew di gola nezan û belengazan de avjeniyê dikî. Mirovê deng bike dê bibêje ku jina Kurd ji roja xwe ve li nêv hov û hirçen dirinde jiyan dike, mixabin beloqbûn û xwehetikandina eşkere ji aliyê rîexistinêne me ve her di gera berdewamiyê de ne.

Ger em bi lêgerîneke zanistî û dîrokî li jiyan jina Kurd bikolin û bi çavêng rastiyê binixînin, helbet dê xweş diyar bibe ku jina Kurd di hemî serdemân de ne kêmîtir ji mîr serwerî û pêşengtiya serdemâta astekî kiriye û pêre dê angaşten van mafnasen pispor vala derkevin.

Ji xwe me Kurdan qet jiyan, bûyer û bûyinêng xwe tomar nekirine lê di berhemên dîrokî yên cînar û rojhilat-nasan de baş li ser jina Kurd hatiye axaftin û gelek rastî hatine belgekirin.

Di pirtûka gernasê Turk Ewliya Çelebi de rastiyek tê holê ku di serdemâ Osmaniyan de jina Kurd a bi navê Xanzade Sultan mîritiya heremêng Herîr û Soran dikir û bi çelengî hukmêng xwe dewam kir.

Her wiha Qere Fatime Xanîm bi Siwara Efsanewî li nêv bîyaniyan dihat binavkirin, ev jî siwar û serwera Kurd e ku di Şerê Qermê de pêşengtiya 40 hezar şervanêng Kurd dikir û di şerê xwe de gelek pêlewan û fêris bû.

Li qada siyâsi jî jina Kurd bi xurtîng xwe râberî cîhanê daye û navê xwe di bîrdanka konevanî de nemir hêlaye. Jina bi navê Edle Xanim demeke xweş rîvebertiye

Herêma Erdelanê kiriye û gelek caran li dij Osmaniyan seri hildaye. Leyla Zana bi cesaret û zanebûna xwe û bi palpiştiya gel digihe perlémentoya Turkiyê û bi (Şâha Kurdistanê) tê binavkirin.

Sefiye Xatûn jî mîrzadeya Kurd e. Mîritiya Minbicê dikir û di dema xwe de nav û xebatêng wê li her deverê li kar bûn.

Di warêng mîritî, rîveberî û pêşengtiye de bi dehan jinêng Kurd di van her çend sedsalen borî de roleke girîng lîstine, belgeyêng Osmaniyan yên bi navê (Qanûname) û gelek berhemên gernas û dîrokzanan vê yekê tekez dikan.

Bê guman eger ji aliyê zayenda mîr ve pejirandinek nebûya tu caran ev serweriya jinêne pêkan bû.

Derbarê huner û mozikê de jî, ez bawer im ci gava li ser kultor û hunera Kurdan tê axaftin, di ci de Meryem Xan, Eyşe Şan, Sînem Bedirxan û Sûska Simo têng bîra mirov.

Ne tenê wiha, lê belê rengê jinê di hemî curesitranêng Kurdi û di wêjeya gelêri de li pêş e.

Her timî jina Kurd di lawik û goraniyen Kurdi de helbestvan, cebeng û axêver e.

Gelek mînak di vî barî de hene, wekî: Hefsedê (Edûlê) hevjin û dotmama Gênc Xelîl, Bineşê yara Cembeli, Fatima dotmama Elo, Xatê dayika Silêmanê Mistê, Goza dayika Emo û hwd...

Di warêng rewşenbîrî de jî tê xuyakirin ku bi sedsala 20'an re hestêng netewî li bal Kurdan pêşdetir dibin û êdî nivîskarêng kurdînîvîs çedibin, di heman demê de jina Kurd jî pêñusa xwe hil-digire û kirasê olî û nezanîyê dicirine û hizra xwe di rîya xamê re bi Kurdiyeke resen belav dike. Ji wan jinan dayîk û Mamosteya zimêng Misrî Xan ku di dibistanêng Komara Mehabadê de fîrkirin û berhem didan. Her wiha

Rewşen Xan û Dêya Ciwan jî rengekî nazdar û balkêş li tûrika wêjeya Kurdi bar kîrine.

Tu caran ol û bawerîyêng Kurdan ên dîrîn û kevn ci binpêkirin dermafê jinê de nekirine, lê ji ber wekhevîya di navbera her du zayandan de ,ev mijar nebûye cihê gengeşeyê.

Helbet baş tê zanîn jî ku xwedawendêng Kurdan her ji rîgeza jinê bûn û di warêng efsaneyî de jî jina Kurd cihekî pîroz girtiye û Şahmaranê mînakeke diyar e.

Di warêng jîyan û malbatî de her û her jina kurd rîveber û serdesta zar û mala xwe ye ,wekî hevjinê xwe dibe kar û peywirêng wê ji derveyî malê hebin û ev yek xweş xuya ye li nêv me ji kevin ve.

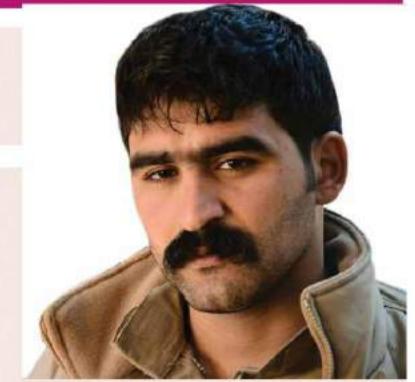
Divê em jîbîr nekin ku aboriya malê ji hemî aliyan ve di destêng xanîma malê de ye. Ji milê xwendin û rîdana wê ji aliyê malbatê ve, car dî çawa law di zanîngeh û faktulyan re derbas dibe, keç jî bi serbestî xwendina xwe ta astêng herî bilind dewam dike.

Ne tenê jin, lê belê mîletê Kurd bi giştî di dirêjahiya dîrokê de mafê wî hatiye xwarin û rast li dagîrkeriyeke bêhempa hatiye.

Civaka Kurdi siyaset jîyan nekirîye û ji vê yekê her di kirasê xwe yî kevnar de li paş maye û ci destkeftîn berbiçav bi dest neêxistiye, ev yek dibe sedema qelsîya xwerêvebirin û bîryardayinê li bal Kurdan. Anku di vê yekê de jin û mîr hevpar in.

Car dî tekez dikim, ku ci besêng jîyan yên heyî û di kîjan serdemâ de bin jî jina Kurd bi xurtî besdari lê kîriye.

Ev rastiyêng jorîn tu caran nabin rîbend û sitargeh jî nîr û kevneşopiyêng ol û êlî re,

Ferid Mitanî

bi sedema ol û têkiloia bi neteweyêng din re, êdî Kurdan jî hin rîzîkêng nû li jîyan xwe bar kirine.

Bi vê yekê jina Kurd di hin rewş û deman de lê hatiye ni-hartîn wekî amûreke zayinê bi tenê, her wiha barhilgira namûsê jî.

Lê car dî eger em danberheviyekê di navbera Kurd û cîranêng wan de çekin, dê baş zelal be ku jina Kurd di çend salêng dawî de bi serbestî wêrekî û xurtîya xwe li cîhanê temamî ragi-hand, ev jî dibe palpişti ji wê yekê re ku ev jina serwer sa-man û mîratekî xwe yî xurt û kevnar li nêv civakê heye.

Bila hew mîrxasen konevan xwe bikin felatkarêng vê jina leheng, ji ber dîrok û boriya jina Kurd cihê wê yî girîng li nêv Kurdan piştrast dike.

Dibe ku partî ji ber mebest û armancêng tevlîkirina endaman li nêv refêng xwe hin dirûşmîn rîzder bavêjin, lê nabe ku mijareke girîng bi temamî ji çarçoveya rastiyê were derkirin.

Zahid Xelef

ser Artêş Azad qaşo dihatin hijmartin; hingî divabû helwesta hemî partiyêng siyasi ji şoreşa Sûrî hatiba zelalkirin ango berê bûyera hat guhertîn di bin bandora dewleta Tirk û şofîniyêng Ereb û İslamiyê tundrew de û ya rast ew bû ku Tevgera Kurd xwe daba ser hev û bûba terefekî ser-bîxwe ne ketiba hundirê ti komika bi navê rikberiyê, wê demê dikarîbûn devera xwe biparêzin xwe bi rî ve bibin bi hev re û a herî baş ew bû dûrî idyoilojiya vi alî yan aliyê din ketiba di cewherê mafê gelê Kurd di Sûrîye de lêpirsin û danûstandin kiriba û iro heger Kurd bi xwe ve negîlin li xwe nevegerin dibe ku qelen buha be. Ji ber vê yekê pêwist e gotara tvgera Kurd nêzî hev bibe û ji bo hemî aliyê ewlehiyê bi hev bînîn giring e devavêtina li ser ragihandinê betal bibe tewanbariya ji hev re raweste girtina siyî nemîne kar bo kongirekî giştî ji tevgera gelê Kurd a Sûrî re were vexwendin di bin çavdêriya hêzen Kurdishanî de.

Kurdêng Reş.. Kurdêng Spî û Kurdêng Keskesor

Mahabad Felat Arda

tîştekî jî, lê ew vê rewşa xwe di bin navê "biratiya gelan" an jî "biratiya oli" (çiqas van gotinan dibihîzim kena min tê) de dinuxumîn, lê dîsa jî ji vir û wir ve der dide û ew her diqlîqîlin ji bo nedine der. Ne ji dîrê re bûne ev camêr, ne ji mîzgeftê re û jîxwe nikarin nêzî Laleşê jî bibin.

Bikevin nav ci civakî, wê civakê dixitimîn, lewra ew nebûne xwe û di xwe de xitimîne.

Ev Kurdêng keske-sor çendî bi piranî xwedî niyetek baş bin jî, bela serê vê şoreşê û vî gelîne. Lê ji ber niyeta wan, ne têne berdan ne têne lêdan.

Kurdêng spî, navê wan spî be jî, tu rengek ku negirin, tu kîraserk ku li xwe nekin tuneye. Zikê wan berê wan bide bi ku ve, ew li wir, di wê kirasê û di wî rengî de ne.

Kurdêng spî, ji bilî Tevgera Azadiyê, li her derî bi hêsanî dikarin bêne dîtin!

Kurdêng keske-sor; Rewşa herî xerab ya wan e. Lewra ev Kurdêng li Erafê ne. Ne bûne Kurd û ne bûne Tirk û Ereb û Faris! Jixwe dema nebûne xwe, nikaribûne bibine tu

Doza Kurdi di Rojhilata Navîn de angô çarenûsa gelê Kurd di sed sala bûrî de hat paşxistin, veşartin ji Rojeva siyî a hêzên xwedî rol û bandor ê navdewletî û herêmî ketibû gerewa bend û milmlaniya şerê sar de di navbera hêzên Rojavayî de Emerîka û hogirêng wê û yên Rojhilatî de Sovyêt û hevalbendîn wê. Evan hêzân siyasetên xwe ava dikirin li ser lihevkirova û da-beşkirina Berjewendîyan, Bi wateya ku hemîyan dixwest hevteraziwa herêmî ava bikirin bi razîkirina dijmînêng Kurd, dagîrkeren Kurdistan û perçîqandina mafê gelê Kurdi netewî dûrî hoy û pirinsîp û bingihêng mafê mirovan.

- Rojavayî Kurdistan wekî besêng din ji Axa Kurdistan di heman rewşa zehmet de dijî. Di bin zextû gefen tunekirinê û pişafatina qewmî û civakî de.

- Lewra em dikarin bêjîn ku delfîveya kar û xwebirêxistinê bo tevgera Kurd a ku nû dihat damezrandin paşî sazkirina yekemîn partiya Kurdi di sala pêncî û heftan de teng bû bi zor û zehmetî bi rî ve diçû bi ringekî veşartî tevli ku programê Tevgera Kurd li sûriyê ragihandî ser alavên siyî û aştiyane ji ber ku bi ti şeweyî şofîniya partiya Be'es navê Kurd ne dipejîrand şerekî dijwar di rû mafê

gelê Kurd de di meşand ne dihêlaşt Kurd bêhina xwe berdin hemî pirojeyen nijad perestiyê li ser qada Kurda pêktanî ji şerê nan heya şerê guhertina dîmografi û qedexekirina ziman û çanda Kurdi -Li vê derê Em dikarin bêjîn ku gelê Kurd bi tevgera xwe û pêdariya xwe a bêhempa dikarîbû li ber xwe de hineki xwe biparêze ta iro, lê cihê derb û zexit û gefan di gewd û pergala siyî de xweş xuya ye dimîne û em dikarin amaje bikin ku ne lihevkirova siyasi encamek ji bandora tevlîhevî û nakokîya ku dijmîna bi pilanê xwe çandiye û hêjî berdewam e.

-iro neyareh Kurd li ser wan xalan ava dike nimûne perçekirina ji partiyekê ta ku bû tevgererek ji partiyen ji hejmarê ketiye hemî bi sedemîn pûç yan jî nedirist xwedî giravî fîkrî û ne wekhevîya nerîna, ev perçebûn bû lawazî û nexwesiyeke bê derman û bê wate û barekî giran davêye ser nave-roka doza Kurd û bere kes ne bêje ev saxlemiye di nerîn û bîr û borçuna de dîmoqrasîye û di baweriya min de dike ku encama pirogramê siyî yê lawaz be û di cîna de ne jiwerî be, yan jî mîlmilaniya kesayetî û malbatî be çav ne barî û xwestekîn kesane be da ku her yek bibe sekretêr bo

hin berjewendiyan ji ber ku pîvana serkeftina her tevgera siyî ewe ku li hev be xêzên qalind di navbera wande peyda bibin da karibin çarenûsa mîlet bi çesipînîn nexasim di vê demê de a ku di xewnen şeva de kesê Kurd bawer ne dikir peyda bibe.

-Lê mixabin me dît ku Kurde Rojavayî Kurdistan ti ezmûn wernegirtine mafê mîletê Kurd bi mîletê di Sûrîye de nedane naskirin û ew kes û aliyê ku digotin dostê me ne dijiminê herî dijwar in ji mafê gelê me re ne û ji dêvla ku tevgera Kurd vê derfeta mezin qezenc bike goştê xwe gez dike têşîne li hevdigere xwe tewanbar dike ji bîr dike ku dirok rehmê nakek û derfet ne her dem peyda bibe.

-Di vê sergêjeka ku tevgera siyî a Kurd tê de dijî em û li çareserîyê bipirsin li hin xalan xwedî derkevin bavêjin Rojeva bûyerên siyasi: Ew in ku heger siyasetmedarê Kurd ji destpêka rûdanêng çêbûyî de karîba baş binirixenîn ji nav hev derxistiba bê ka kî ne ewê doza guhertinê dikin di Sûrîye de nemaze paşî ewan çend heyvî destpêkê û dişne nemaze dema hin İslamiyî ketîbîn şer ava kirin di bin imreta Mîta tirk de û paşî ku Serêkaniyê rastî gef Û êrîşa hat ji aliyê wan girûpê ku li

Çand hîmê sereke ye bo avakirina civakek têgihişti, çunkû têgiha çandê alîkariya mirovatiyê kir ku gellek pêşketinên mezin di warê zansitî û ramanî de pêk anî. Çand wekû têgih bi xwezayiya xwe avakiriye li ser kombûnê û ew her tim berde-wam e, ew ne girêdayî serdemek dîrokî ye, ji ber ew paşmayiyek civakî ye û ji hemî deskeftiyêni mirovatiyê re ye. Di rewşen şer û pevçûnan de tenê çand dikare civakê ji wêranbûnê biparêze, ji ber ku çand mîna mertalekî li hember hemî hewildanên ji-hevxistina civakê radiweste, û her tim dibe çiraya ku rîya pêşketinê ronî dike da ku mirov girêdayî eşa xwe be. Divaye ku rola çandê di xurtikirina têgihên mîna jiyana hevbeş û aştiya navxweyî de geşter bibe, nexasim dema ku nakokî û pevçûn di civakekê de li dar be. Ezmûneke baş anîha li ber çavan heye, ew jî ezmûna Sûrî ye, ku anîha rewşa Sûrî ya ku tê de dijî avakirî ye li ser têgihên bereyî û bihevpevçûnen di warê gotin û ramanên tund de yên ku civaka Sûryayê tev de ji xwe re kir armanc û rî li pêsiya ne-hezkirin û kînê vekir çaxa ku jîngehek guncaw jê re peyda li

Civaka Rojavayê Kurdistanê ne dûrî bandora civaka Sûrî bû, ew jî bi awayekî nêzîkî rewşa nakokiyê bû, lê asta nakokiyê cuda bû, ew jî, ji ber ku civak ber bi rewşek aramîyê ve hate meşandin. Ji bilî nakokiya siyasî û bikaranîna hindek simbolên pîroz di civaka Kurdî de bo berjewendiyên kesayetî nakokî nebû çandek di nav civakê de, çi ku hebûna sazî û rêxistinên sivil û yên rojnamegerî û yên çand û nivîskaran nehişt ku civak bikeve bin bandora nakokiya siyasî de, tev li ku hîn jî ev sazî û rêxistin bi erkê xwe – wekû ku tê xwestin- ranebûne, lê bi roleke erêni di vê qonaxa aloz de lîstin.

Parastina çandê parastina gel e, çi ku çand hîzir û bîreweriya wî gelî ye. Çaxa ku çand jî mîna zîndîwerekî tekûz di nav civakê de cihê xwe bibîne dê hişyariya wê civakê jî di astek pirr pêşketî de be. Ji ber vê yekê jî gerek em bîghêjin wê baweriyê ku di civaka Rojavayê Kurdistanê de gellek netewe dijîn û divaye ku çand pira van neteweyan be da ku em bikaribin rûdêmîne nû bo paşeroja vê civakê destnîşan bikin, di rêya peydakirina landikekê ku bibe bingeh bo pejirandina yê dîtir û geşkîrina rola çandê bo avakirina

Gelê Şîkaxoyê Ji Tirşikê Gelekî Hez Dike

bila tiştekî li ser Kurdan be.
Ji ber li vê derê restorantek
li ser navê Kurdan nîne. Em
ya yekem in. Ji ber peyva
ku ‘gundi’ jî di nava Kurdan
de gelekî tê naksirin ku ger-
mahiyek vê gotinê heye me
navê restoranta xwe kir The
Gund's Kurdish Kitchen ”
Kêfa Gelê Şikaxoyê Gelekî
Ji Tirşkê Re Tê

Dema ku em hin pirsan li
ser lîsteya xwaringehê di-
kin Mehmet Beşîr jî ji tir-
şika bacanan bigrin, goştê
sêlê, pel û dolmeyan heta
kutilkên Mêrdînê qala gelek
cure xwarinan dike û dibêje:
" Em di hemû rojên taybet
de kutilkan çedikin herwiha
li ser daxwaza muşteriyan
jî tê çekirin. Li Şikaxoyê
heimara gîhaxyiran geleki

nejîmara gîmaxwîhî geleki zêde ye, ji ber vê yekê tirşika me ya bêgoşt bi wan xweş tê û gelekî jê hez dikin û dixwin".
Beşîr di dirêjahiya axaftina xwe de behsa eleqeya li hember xwaringehê dike û dibêje li gel ku wan xwa-

ringeh nû vekirine dîsa jî li
bajêr gelekî hatine naskirin
ku ev eleqe wan şaş kiriye.
Ketin Listeya Baştırın 14
Xwaringehên Li Seranserî
Ez û gûnê

Emîrîkayê
Beşîr wisa jî dibêje: "Em
di nava çend roj an de ge-
lek hatin naskirin. Emîrîkî
Kurdan ji şerê li dijî DAIŞê
gelekî baş nas dikin û wan
meraq dikin. Ji ber vê yekê
dema me restoran bi navê
Kurdan vekir eleqeyek baş
li hember me çêbû. Rojna-
meya Şîkaxoyê Tribune
me kirin nûcê. Her wiha em
ketin nava 14 restorantên li
Emîrîkayê yên nû hatine ve-
kirin ku têr pêşniyarkirin.'
Di dawiya axaftina xwe de
pêşniyariyê li ciwanan dike
û dibêje pêşveçûn girêdayî
xebat e û wiha pê de diçê:
"Bila Kurdên me bixebeitin
lê bila ti caran xwe jibîr ne-
kin. Lewra em çiqas navê
xwe bidin pêş em ê jî ew
qasî pêş ve biçin".

Sîberêñ vî welatî tev bi
rengê eşqê cirûsik didin,
wisa her sibehê hilma
evînê ji berbunga welatê
agir û rojê tê. Li vir tevî
em pir êşîyan, pir kes ji me
çûn, derd zêde bûn, azar
di çavêñ zarokê me de xu-
liqandin û xwestin kenê
zarokêñ welatê min di zi-
vistaneke bêxewt de û di
bin çengêñ dayikêñ wan-
de bitefizînin, lê gava ku
aşqêñ vî welatî sibehan ji
hembêza Rojava bi xewên
rûbiken çavêñ xwe vedikin
û fîncana qehwîyê li ber
awazêñ Eyşeşanê guhda
dikin, hinekî navê şoreşê bi
xwe re digerînin.

Ez jî her sibehê çavêن xwe bi xweşikiya kesesora Miştenûrê têr dikin, dizanîm hinek jî bi bilindahiya Cûdiyê Miradan miradêن xwe her sibehê nû dikin û hinek jî bi çiya û zeytûnêن bejin quntarî vedikin. Çiqas hêviyên kuştî ji koka tirêjêن sibehan li vî welatî şewq di-din wê demê, çendîn kesen çûyî ji bîra qederê dîsa serî radikin û xweşiya vî welatî re xweşik dibin. Ma ez ê çawa ji vî welatî hez ne-kim ku bêhna dayîk, bav, bira xweşik û hevalên min ji axê wê her sibehê difûre rûyê min î xilmaş û bi hezkirin min hişyar dike, bi wê bêhnê ji malê derdikevîm. li kolanên hilweşiyayî bi ke-ser dinêrim. Beriya ku hêsiç çavêن min bixapînin, çavêن min wê dixapînin gava ku dayika şehîd Agirî, li ber-derî dibînim, ku tevî eşa kezebê ber deriyê xwe bi hezkirina welat paqij dike, çavêن ku wê bibîne sila-van lê neke gunehkar dibe, lê çavêن ku bi ken sibeha wê bixêr bike, baxçeyêن hêviyan ji wê distîne, roja xwe bi xweşbinî berde-wam dike. Erê ya min jî ew dayîk e ku roja min bi hêviya xweşiyê derbas dibe, ji ber ku lavayêن ji pajî-qiya dilê dayikêن şehîdêن welatê min derdikevin mîna avetêن xwedê pîroz in.

Bi gavêن xwe re dibînim
ku em hîna bi bermahiyêن
şer re dijîn, li koşeya her
kolanê bîranînek, êşek û
keserek nefesteng heye.
Dibe ku pir kes wek min ji
sibehan çavêن xwe vedikin
û di riya kar de diçin, beri-
ya ku ew li ganzicên milet
êن bêdawî guhdar bikin û li
qîrîniya neraziya vê jiyanê
guhdar bikin, hinekî bi si-
beha welatê xwe şad dibim,
wê ci bibe ku sibehhekê mi-
rov bi eşq rojê pêşwaz bike.
EZ JÎ BI VÊ HEYECANÊ JI MAL
DERKETIM Û MIN BERÊ XWE DA
KAR ,GAZINC Û NERAZİBÜN WÊ

sibehê ji mêjiyê min derke
bû. Heta çend kolanan ji wê
dayikê û bi wê moralê dûn
ketim, li cîranekî xwe ras
hatim, beriya ku ew rojbaşan
min vegeŕine, wî ji min re
got: Cîran ka îro mazot ne
hatiye zarok duh ji serman
re nexweşbûn, ma di vê
rewşê de em ê çawa bijîn.

Ez ne berpirsyarê gaziyê
me û jî nizanim sedema
derengmayîna mazotê ç
ye, nedikarim bersivê bidim
ne jî dikarim nedim, ha
bala min ku mazota malê
ber qedandinê ye, divê ez
mazotê peya bikim. Tenê
bersiva min ji wî re ma, b
Xwedê ez jî wek te dijîm û
min riya xwe berdewam kir
du kolanên din min derbas
kirin, li nanfiroşê kolanê
rast hatim, bi rojbaşa w
re jî min jê re got ku dema
nan hat bila nanê malê jibî
neke, ji bo ku zarok werin
bibin, lê beriya bêje erê
yan na got: Bi xwedê heva
çavêن me derdikevin heta
ku em nan distînin, hejma
reke pir kêm didin me. Nanê
em tînin jî bi zorê tê firotin
buha ye bi xwedê aboriya
milet têra nake ku werin bi
kirin. Li wir ez bêdeng mam
rast e her sibehê ez dibêjim
Gelo wê ez ê bikarbim si
beha were nêن bistînim an
na. Lê bersiva min ji wî re
jî ma, heval ez jî wek va
miletî dijîm aboriya min ne
zêdevî wan e.

Min riya karê xwe berde-
wam kir, heta ku ez gihiştîm
erebeyê. Ji bo ku biçim sei-
kar nakokî û rewşa vî welatî
min ji hal kir bû, ajokar bî-
dengê radiyo û awazên Mi-
hemed Şêxo (Azad e şîrîn)
hinekî bêhna min fereh ki-
û bêhna welatê min ji mir-
re anî, kêliyekê wek sibe-
ha ku ez ji mal derketim
di xweşiya wê kêliyê de 1
welatê xwe min dimeyzan
û bi hebûna xwe ya ku d

hembêza welat de mijû bûm, gava ku ez ber pa- rastina bedên kontrolê re- derbas bûm, eşqa vî welat xwe li min pêçand. Bes go- tina ajokar min hişyar kir duh komîna taxê dîsa navé me tomar kir, ji bo ku şekir ji me re bînin, lê em dizâ

nin wê anîna pêdiviyên me
biçe çend mehan yan were
an neyê û em ê bê şekir
wek meha çûyî bimînin 1
firoşgehan jî tuneye, ku 1
firoşgehekê hebe jî, lê pi
buha ye, ez bi gotina wi
mijûl bûm rast e îro ez j
malê derketim şekir tune
bû ji min re gotin , dema
tu hatî malê bi xwe bîne
Lê bersivandina vê pirsê 1
gel min tunebû, ji bilî ku ez
bêjîm, bi xwedê ez jî wek

bÜyer
PRESS
Nüce... Bi Zejalî

Nüçe... Bi Zelalî

Cihan Hesen

te dijîm, zarok li malê bê şekir in. Ajokar ez ji xweşiya welat ber bi kêmasiyêñ jiyîna di welat de birim. Bi wê piskolojiyê ez gihiştîm kar. Di kar de rojbaşa ku ez bi zimanê xwe bi xweşlêvî dibêjim çiqas aramiyekê û kêfxweşiyekê dide min, min li demên berê vedigerîne ku berê bi zimanekî din ji kesên ku kirasekî din li çand û zimanê xwe kirbûn, tîne bîra min ku min, demên xwe bi keder bi wan re derbas dikir, wê demê ez bi navê şoreşê zêdetir hîs dikim û ji welat xwe zêdetir hez dikim û pê re dikenim, lê gotegotêñ ku ji dûr ve têñ guhêñ min ku wek wan gotegotan her sibehê li ber guhêñ min dikevin. Ji min re pir zelal têñ ku hevalêñ min ên li kar dibêjin: Duh civîna rêveberiyê bû, diviya rewşa me ya aborî nîqaş bikirana, belkî buçya me zêde bikirana, birastî di vî welatê tişt li ser hev nemaye û her diviya rewşa me ya aborî nîqaş bikirana, belkî muçeya me zêde bikirana, birastî di vî welatê de tiştek li ser hev nemaye û her tişt li suqê buha buye, ma bi vî meaşî(muçeyî)em ê çawa derbara jiyanê bikin, bixwedê kêm e ,her roj di civînan de nîqaş dîkin lê bersiv û çare tuneye, de belengazo were li vî welatî bijî.

Ez bersivê nedim wê
bibêjîm ku aboriya xwe pir
baş e ku ew jî wek me ji
rewşê hêrs nabe, ku bersivê
bidim wê demê ez ê xeyalên
ku beriya ji mal derkevîm
winda bikim. Bersiva min
dimîne ji wan re jî ez jî wek
we dijîm, bes çare wek we
gofî tuneye.

Ez baş dizanim ku mafê wan e, ji ber ku kêmanî pir in, ji ber ku ez jî wek wan im, lê ji mafê min e jî ku sibehekê ji van sibehênu her roj dijîm bidizim û wek ku ez dixwazim bijîm.

Bêyê ku gotegotên kesî
guhdar bikim.

Dixwazim êdî bi xweşiya şoreşê his bikim û wek xwe bijîm.

Helbestin Bijartî .. Nêrgiz Ismaîl

Nêrgiz Ismaîl, keça kurd, jina şoreşger, zaro-ka Rojavayê Kurdistanê ye. Di sala 1975'an de li bajarê Qamişlo çavên xwe li dinê vekir. Ji zaro-kiya xwe de bi pênûsê re bû dost û heval. Di-bistana navîn li Qamişlo qedandiye.

FERATÊ

Ey Ferata şox û şeng dixwazim wekî te, keç pak kubar bijim strana jiyanê bixwînîm bibim helbest xewkim nav, ax û pêlén te bêkes nemînim bibim têleke dilopê bikevîm bin, piyê gihayê guyana bikevîm ser, bîhara şevekê wekî bejna te, bê ewir bireqisim tenê firîn bibe çemê herikîna min

Ger

Ger cîhan bi meznâhiya xwe bi pehnî û dirêjahiya xwe bi lawir, dar, çol û şînahiya xwe bi av.. Cem, û deryayê xwe bi lehî, dehil û rezêن xwe bi xweşîya xwe bi nexweşya xwe bi xweşîkî, bedewî û delaliya xwe bi pirtûk, lînûs û pênûsên xwe bi peyv, çîrok û hevokên xwe têra cîhana helbesta min neki-riye gelo wê qemçen destê te ên biçûk têra çend peyvên azad yê helbesta min bike?

pêlén Îmrâlî

Dawîya şevê digerîm li peyvan belki bêrîkirinê heydar bike Lewra min nezanî ku şev jî, li nav pêlan hedana giravekê dike Gava dengê te Ji wê giravê hat Mîna herikîna çemekî, peyv û şev bi xwe re herikand Nava guyana helbesta min Pêlén deryayê bi hêrs in Xewa peyvan naynê tenê xezeba kenê me nifiran li wê giravê dike

Sibatê

Êrîş kirin wek guran Hawareke wêran buyî ey felek Karwanê mîrxas û leheng çûn ey felek Li ber qontarêna jana keldumana welat Xwestin bi bazirganiyê lehen-giya me bin ax bikin ey felek Xwestin Rojê bikin rewrewk Ronahiyê vegevîmin wek xwelîya goristanan İro roja kêferat û berxwedanê ye Roja cengê û serhildanê ye Ne roja binketin û sernoşanê ye Ev ne mirina meyi gelempéri ye Ev xweşikbûna yek dilî ye Ji çar dîwaran me aso anî der Xayîz mane çiya diponijin ka çawa sibat teqî? Dilên pêhlewan perestin li vejîna te Sîtavêna ronahiya te, me dorpeç dike Her ku dipijiqe kîn, lanet dike roja tarî Dilerizin peyv, bûne ewirêngirnijînê Derbeder kirin gelê me Huçikên dilên me tîji nîfîr bûne Weke sêwleken şevan, digerin li mala me Rojhîlat e, birîndar e, tevzinoka axeke sor e Cudî, kulîlkîn xwe sipartîye bextê Adarê Wê were ew roj sibat xwe berzûrî ronahiya te bike Şerm bike ji panzdehê canê xwe Ev roj qolinc e, û dîrok dinale Ma qey tê ci bîbêje sibatê? Di gewdê cîhaneke rûrêş de, werîşen bêbextiyê digerîne li me

Rastiya feqîrtî û hejariya kurdan li vî perçî bandoreke xwe ya kûr li hestên wê kirin, taybetî kesayetê weke şehîd û huner-mend Mizgîn, Seydayê Cegerxwîn û hunermend Mihemed Şêxo. Ev yek bû sedem ku bi rîwîtiya helbestê re tevîli riya tevgera azadiyê bibe.

Helbest

Helbesta ku mirovan nedîkenîn Nede girîn ..nedî hizirandin ma ew ci helbest e? Helbesta nebêje: Tu kî yî? ez kî me? nebêje: ev av e ..ev ax e ...ev jiyan e ...ev azadî ye. ma ew helbest, ci ye? Helbest , ne peyvên xemilandîne ne peyvên hilbijartî ne ne jî dirêjahî û kûrtahî ne Helbest wate ne Helbest jiyan e tişa wendayî vedigerîne Ê dîlgirtî, serbest dike û tîne.

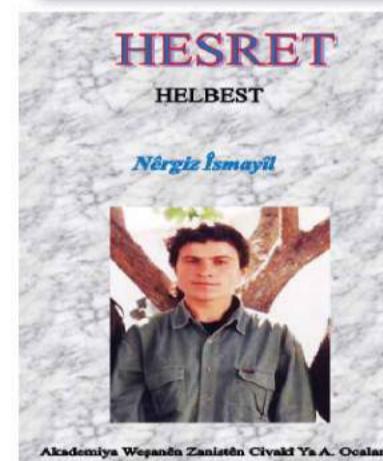
Axa Çavê Min

"Dayîka Eşî şehîda zîndî, mîna zîndibûna axa Qendîlê" Li kîjan waran tu li min digerî?

Li nav kolanêna sar û reng derewîn? Li dora bejna avahiyê bê ax? ne dûr im... nêzktirîn ji awirêna xê me Pîrsa min dikî? Pîrsa jineke nav xeyalêna rût dikî? Li vî warê... Li nav mîbûna çinarêna bedew... bêhîn beybûn im Zinar û latênen şewat, mitêla min in Ji te re behsa destanê rondikan nakim Rondik bûne ax Axeke sor... Avbûyîna xwe jîbir kirine janêna evîna welat Ji wê axê dibarin Niha.. li van van bîstikên dijwar Nobedariya hinaseya mirin û jiyanê dikim Li ber dengê tank û topan Li nav bêhna bartûta mirinê barana axa çavêna xwe rîz dikim Xweren zarakan neqîs dikim Zarokên pêxwas Yêna ku şûna bêhna sînga germ... hilma napalmê vexwarin... vexwarin. Li nava hesretan çavêna xwe nu-xumandin Hîna ez jî ew zarok im Pîxwas im, li pêlava xwe ya wendayî digerim digerim...digerim Tenê jîbo bîstikek jî axa bin piyêna min nebêje: ax... ax... ax... Rêwî be... Li bin barana axa çavêna min dilê xwe biço bila têr vexwe eşqa evîna azadiyê Tû hîna digerî...! Li nav avahîyan megere Li jora bilindahiyê xezalan me Hîna rîving im Warê aramiya barana axa çavêna xwe bibinim Ger tu hîna digerî... Li solêna zarokên Helebçayê digerî... Li qêrînên kulîlkîn agirê sînema Amûdê... Li hêviyîn zarokên Amedê digerî... Li Qendîla berxwedanê... Li Lewcê û Zergelê a birîndar digerî... Li wan çar sêwiyê bê dê mane... Qîr kirin.. gava firok, guyanê dayika wa bir Eyşê jînekî can bû Dayikeke dilovan bû Bêrîvana kûwêstanâ bû Ne şerker bû Di şeveke bêbext... Li nav xwînê de xatir xwest Û şehîd çû Ew şehîd ket, û dilên çar zarokan Li pey xwe şehîd hîliş Li qîr û hawarêna buhara dûwazdê adarê digerî... Bigererêwî be... Li xwe bigere Li axê Li jiyanê Li helbestê

Tê tenê nav mîbûna axa çavê min de bibînî

Bû weke koçeran ku konê xwe li her devera ku bi ava azadiyê pêwîst e bê avdan geriya. Bi baskêna firînê re fêrî ras-tiya azadiyê bû. Di kîjan şert û mercan de derbas bû her dem pênûs û hel-best hevalen wê yên herî diloz bûn.

XEZAL

Hîna li wê derê berî roj biçe ava berdewama êşen dizîn mîna xunavka rû bedew temenê minî mayî tu dibînî çawa? dije bîskê bin dara çinarka hejar hîna jî bêhna şîmamok û ember bizrika rîwika şevê de...were xezal dê... were... were û neçe Paxila biyaniya rake kavîlê dilê tînî bi xwe re rake biharekê tê bîra te? gava digevizin, kenê me ser tenûrê. Û ji destê me, dirîjî bendikê rîvînekê tê bîra te? libka tûwa mirî bin awirekî zarokatî û hîna xewa xwe ser qelşê besûş kolaye de...were xezal dê... were.. De were, û bîhêle kewa hesûd biqşete wir tê bîra te? bilûra Zozanê "HÎSÎN" ê şivan karikek li wir yen li vir Bilûra mirûza, bayê sehara hênik de... were xezal.. dê... were Were bo nemelism bin rehma girêza çeqela bo nebim goriya, hilma celadê çavres bitenêbûn, dawîya evînê ye hîna dengê te, pey destê min e dest jî bi xwe dakirîye kirâşê şeva dawîyê ya dawî bû gelo? nezanîm...na... nezanîm êhh... de... were xezal e...dee... weree... Ger tu neyî wê werin

û bidarvekin dil dilketiyê dîtna te me dilsar me be, de ... were xezal e ... de ... were ... were... Ser riya gurbetê roviya qîçkirin diran dûcanê yek rîkê, ketin xofa bekoyan de ... were ... xezal dê ... were... Were, bila evîn mîzgîniya diyarê min be

Di helbestê de azadî dît, di pênûsê de ber-dewamkirina rîwîtiya azadiyê dît. Her behsa wan pirpirîkên ku di nava agir de şehîd bûn. Rêhevalen wê yên hêja û binirx.

Di jiyana xwe de helbest ne tenê weke nîvîsê jiyan-kirin dît, lê belê rastiya heqîqetê di jiyana wê bi xwe de dît. Pişî rîwîtiya bi salan heta niha jî li Rojava hîna li wateya jiyana azad di nava gotin, çîrok, pexşanîn civaka xwe de dibîne.

Xweziya Min

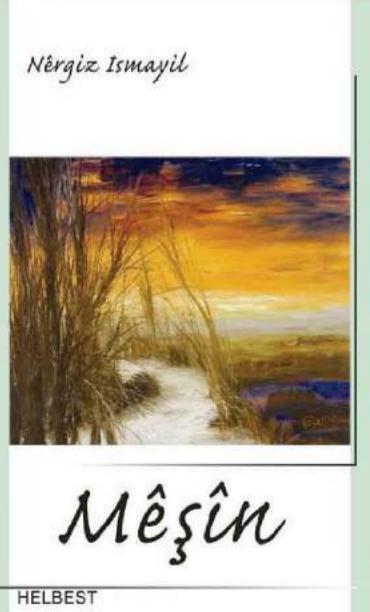
Her dixwazim marek bim... Xwe têr li darê welat bialînîm Her dixwazim darek bim.. Marê welat, xwe têr lê bialînîm.

PENABER

Di şeveke tarî de peki destê min herdû dilop hilweşim bi ser, em bûn gul

Pirtûkên Nêrgiz Ismaîl:
Pirtûka Xelata Xewna Min – Hisret – Mêşîn li çapxaneyê çiyayên azad hatine çapkirin.

Pirtûka pexşana ya STÊRVANA li Rojavayê Kurdistanê hate çapkirin.

Hunermend Şefiq Bavê Re`ed: Min Ji Gelek Partiyan Re Gotiye: Eger Hûn Bibin Yek Ez Amade Me Xwe Li Ser Dika Şanoyê Bikim Qirdik.

- Di meh û nîvekê de min Qurana Piroz xitim kir û di sala
ku ez ketim dibstanê de ez bûme pola çaran
- Hunermendê navdar kîn davêtin min, digotin ev ê
"Hebezenbenî" ji me navdartir bûye
- Yekem şahî bi awayekî fermî min lêxist di sala 1973an
de bû li gundê Riçabiya, yê mala şêx, û saz û awaz li wî
gundî qedexe bûn.
- Ji nifşê nû ez li Şeyda û Sefqan guhdar dikim.
- Hevalên min yên partî ji min re gotin nabe tu xwe
bisپerî P. Celîlê Celîlî, bazirganiyê bi filiklorê Kurdî dike,
ew dizê filiklor e.

"Ez Şefiq im bi navê
bavê Re`ed têm nas-
kirin, bi xwe xortekî
kurd im, ji Kurdistâ-
na Bakur im. Me xwe
li vê derê dît û em li
vê derê mezîn bûn, di
sala 1948an de jidayik
bûm, xwendina min ta
pola 4an e, bavê 8 za-
roka me, tembûrvanê
herêmê me, wilo hati-
me naskirin"

- Tu çawa hînî kultor û
filiklorê kurdi bûye, te çawa
ewqas kultor û filiklor ezber
kiriye?

Ez zaro bûm temenê min
8 sal bûn xalekî bavê min
hebû jê re digotin Ünisê
Çelebî, tembûrvanekî ser asta
Kurdistanê tev de navdar bû,
tembûrvanekî bi nav û deng
bû ez bi zaroktî bi bavê xwe re
diçûm cem. Di dawetê de, da-
wet sekinand û hat pêşîya bavê
min, çend fişek berdan, kêfa
xwe jê re anî û hevdû maç ki-
rin, got ev kurê te ye xwarzê,
bavê min got erê, bi ser min de
daqûl hat, ez maç kirim, got
kêfa te ji tembûrê re tê? Min
got erê, destê xwe li pişta min
xist got tê bibe tembûrvan, ez
bi gotina wî germ bûm, hema
biçûkanî jî min destê xwe wilo
dikir, wek ez li tembûrê bidim.
Wextê min rahişt tembûrê
di roja pêşî de min 3 awaz
lêxistin, xwediyê tembûrê
matmayî ma, got bera ji te re
be tê zû fêr bibî.

Di 3 mehan de ez bûm
tembûrvan, di warê hunera
şahî û govendên kurdi de milet
nema rî da min ku ez jê der-
kevin. Min xwe di helbestê
dîrokî de gelekî nedît, ji ber ku
xelkê rî neda min, hema min
xistin warê şahîyan de û bi vî
hawî min berdewam kir.

- We karê xwe yê şahî û
ahengên kurdi çawa dişo-
pand, ew şahî çawa bûn?

Şahîyan me yê berê gelekî
xweş bûn, ez wan di ser yê
niha re digrim, ana 2 - 3 sa-
etan dilan dikin û hew, berê
her ahengek 7 şev û 7 rojan
min bi tenê lêdixist, berê ev
nazikî û paqîjî tunebû jî, em
pê kêfxweş bûn, û me bi vî
rengî jiyanâ xwe derbas dikir
- Amûrên we yên mozîkê û
bûn û we çawa ew diafiran-

helbestê wî bikim stran.

"Guhek min deng jê
nayê min, ji ber ku
zilamê rîjîmê buks
lêxistin û perda guhê
min qetandin, û ta ne-
hiştin ez her ser textor
jî. Sedema girtinê jî
ku kesine xirab di min
de hildabûn û gotibûn
Şefiq kesen ku ji leş-
keriya rejîmê direve,
ew wan derbas dike
Başûr ta ku tevlî şoreşa
Berzanî bibin"

- Tê bîra te şahiya yekem ku
hûn çûnê, û we çiqas buhayê
wê şahîyê stand?

Bi rastî destpêka min ne şahî
bûn, destpêkê ez diçûm şahîyên
piçûk yê dost û hevalan, mîna
xwestin, xelat, sinetkirin, û
şevbuhêrk. Lî yekem şahî min
lê da ya min bû. Dûv re ez nav-
dar bûm, vêca hunermendê
navdar kîn davêtin min, digotin
ev ê "Hebezenbenî" ji me navdartir
bûye. Lî tê bîra min yekem
şahî min lê da, ya dostekî min
bû, bi zorê cil wereqeyen Sûri
dane min. lê yekem şahî bi
awayekî fermî min lêxist di sala
1973an de bû li gundê Riçabiya,
ew jî gundê mala şêx bû, û
saz û awaz li wî gundî qedexe
bû. Wê rojê min ta se'et nehê bi

- Gelo hîn tişten filiklorî di
tûrê bavê Re`ed de veşartî
hene?

Tişten filiklorî ên hilandî ên
pir hene, ji wan ew tişten ku
ana nema kesek dibêje, me
ji wan re digotin meqamê
Hêlanê, wextê keçik di rojîn
cejnê de diketin hêlanê û
hev dû dihejandin, meqamê
Destaran, û Paleyê hebû. Di
şahîyan de meqamê Koçerî
jê re dibêjin Narincok, lê di
vê demê de hatine pêçan û
hilanîn, nema tê gotin.

- Ku Bavê Re`ed nebana hu-
nermend di dilê xwe de dix-
west bibe çî?

Rewşê ez kirim hunermend ku
ji wilo xweşir bana ez ê biba-
ma alimek li gor ku ez texmîn
dikim, di meh û nîvekê de
min Qurana Piroz xitim kir û
di sala ku ez ketim dibstanê
de ez bûme pola çaran, yanî
hişê min ji xwendinê re pir
xurt bû, niha jî zarokin min
hene, gelek ji wan re dibêjin
win li bavê xwe nehatine, yek
ji wan hunermend, nîvîkar,
xweşnûs, şewekar û wênekîş
e, bi destan wêneyan çedike,
û her sê dî jî niha karê hunerê
dikin, ji min fêr bûn û li min
zêde kirine, ez dibêjim ku ez
nebama hunermend belkî ez
bubama zanyareke xurt xurt.

- Gelo pişti çend salî ji kar
û xebata hunerî hûn hatine
xelatkirin?

Berî du salan mamoste
Derwêşê Xalib di Komîta
Ferbûna Zimanê Kurdi de
hevditînik li mala Konê Reş
bi min re lidar xist û got nêzik
ne dûr em ê te xelat bikin, hûn
ciwanî bi te re heye em ê te
xelat bikin.

- Hunermend Bavê Re`ed
helbestê kî ji helbestvanan
te kirine sitran?

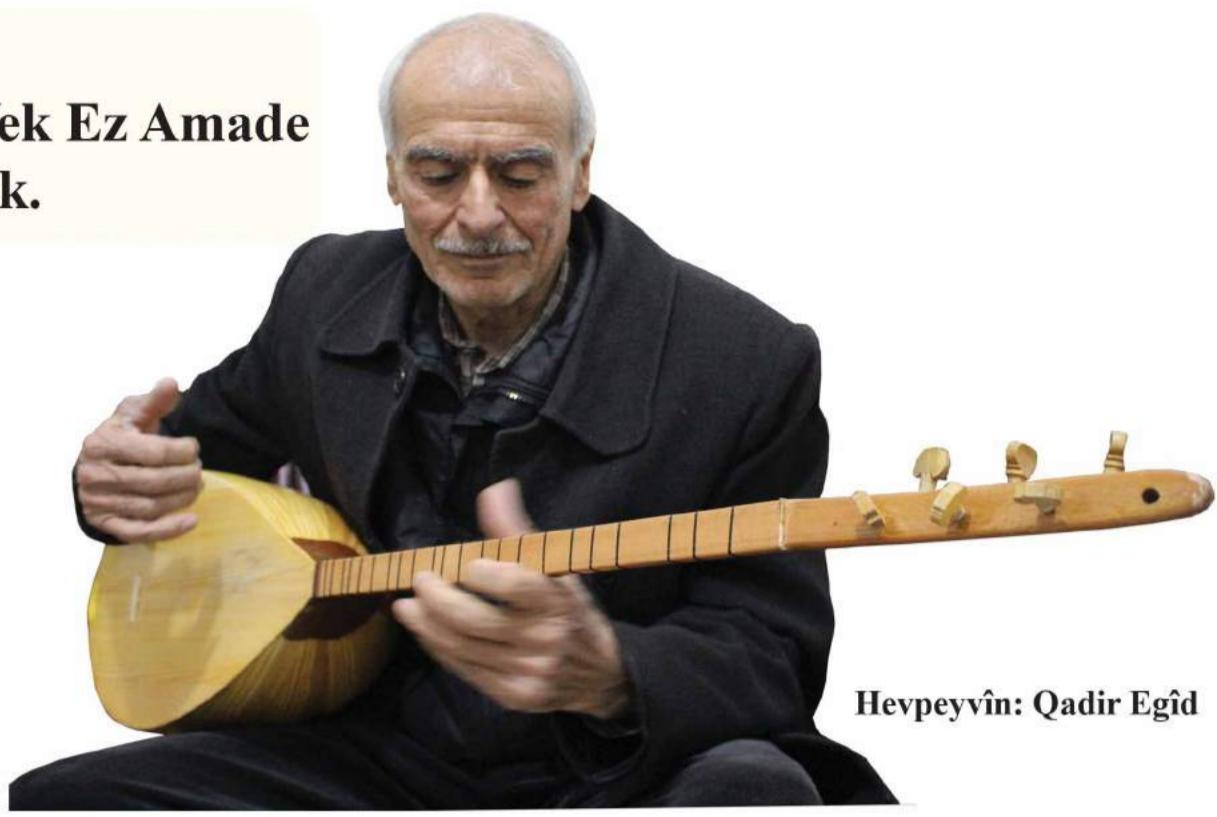
Seydayê Cegerxwîn rehma
xwedê lêbe ew û birê min
ê mezin hevalê hev bûn ji
damezrênerê partî bûn, û kêfa
min gelekî jê re dihat û car-
na em bi hev re rûdiniştin, lê
mixabin ez vala nedibûm ku

şev ji xortan re lê da, lê ji niş-
ka ve min dît diya zavê hat, bi
noqa min girt û min bi zorê bir
nav keçan, min ji se'et neh ta
deh û nîvê şevê li cem keçan
jî lê da, dûv re ez rawestiyam
û min ji keçan re got: Li min
guhdar bin, em hemû xweşk û
birayê hev in, eger hûn werin
nav xortan ez ê berdewam bi-
kim, lê eger hûn neyên, ez ca-
reke dî nema ji we re lê didim..
ji min re gotin bimeşe û em li
dûv te, û min ew bi xwe re bi-
rin hewşê nav xortan û goven-
da keç û xortan lidar ket..

- Di wî demê de, rîjîma
Sûriyê astengî ji karê we re
çedikirin?

Me ti car hesab nedikir.. carekê
em xort li hev civiyabûn, ji
nişkave hindekan li derî da,
min vekir, min dît ku "Mekteb
sanî" ye, ji min pirsîn ev kî ne,
min got, heval û cîranê min in,
ji min re gotin ev cara dawî ye
ku tu civînê wisa çê dikî..

- We şahîya kîjan kesayet yan

Hevpeyvîn: Qadir Egîd

malbatê navdar di deverê
de lidar xistiye?

Xelkên gundê Qoşanê û Til
Erbîd, eger ne ez bama şahîyên
xwe lidar nedixistin, herweha
min şahîyên gelek kesen nişti-
manperwer lidar xistine.
Min şahîyek ji bo kesen si-
yasetmedar lêxist, dema ku ji
zindanê hatin berdan, ew jî di
salen 1970ê de ji bo cejna jinê
hatibûn girtin.

- Ev bû 6 sal ku şoreş li sûriyê
û li Rojavayê Kurdistan lidar
e, hûn di ahengan de ne ama-
de ne, gelo çima?

Bi rastî ez pir westiyam û
zordarı li min bûye, ez di bin
işkencê de mame, û min lêdan
xwariye, û niha guhek min
deng jê nayê min, ji ber ku
zilamê rîjîmê buks lêxistin,
û perda guhê min qetandin,
û ta nehiştin ez her ser textor
jî. Sedema girtinê jî ku kesine
xirab rapor bi min hildabûn û
gotibûn Şefiq kesen ku ji leş-
keriya rejîmê direve, ew wan
derbas dike Başûr ta ku tevlî
şoreşa Berzanî bibin . herwe-
ha dihate gotin ku ez xelkê
direvinim Başûr.

Ji ber ez serbixwe me, ez xwe
diparêzim, ez gelekî westyame,
min 22 salan xizmetiya koma
Botan kiriye. Niha ger hemû
bibin yek, ez amade me ku ez
tev li her tişti bibim.. ez her
dem lava dikim ku bibin yek
û bera ez bibim qurbana wan.
Min stranek amade kiriye tê de
dibêjim ku dermanê me yekîti
ye, min gelek tiş tê de xwesti-
ne lê tu kes li min guhdar nake.

- We ji bo vê şoreşê û
pakrewanê vê şoreşê hin
stran çekirine?

Ez pir alîkar im di vî warî
de, min stranek li ser Kobanî
çekirine ew jî ji gotin û awazên
min in, lê dibînim strana min
cihê xwe nagire. Min strana
xwe pêşkêşî kenala Ronahî kir,
ji min re gotin tiştekî din ji me
re bêj, gelekan li ser Kobanî ni-
visandiye. Dibe ji ber ku min tê
de behsa Pêşmergeyan ji kirie
nehatibe qebûlkirin.

- Ku hûn bi tena xwe dimînîn,
hûn li kî guhdar dikin?

Gelek hene ku li wan guhdar di-
kim, ez bêtir li Mihemed Şêxo
guhdar dikim, me bîst sal bi
hev re hevaltî qedandiye, min
ew bi Rif etê Darî da nasîn. Ji
nifşê nû ez li Şeyda û Sefqan û
hevalê min yê ji gundê Refrefa
û ku navê wî Bavê Salar e guh-
dar dikim.

- Sîret û qewîtiya te ji nifşê nû
re ku riya hunerê şopandine?
Ew çiqas pêşkevin divê filik-

tên û yê kevin jî. Gelek nifşen
nû hene, qenciya min jîbir
nakin, min gelek fêr kirine û
alîkarî bi wan re kiriye.

Ji xwe jî dibistana min sê pis-
por hene, li min zêde kirine,
her sê jî zarokên min in.

- Ev bû 6 sal ku şoreş li sûriyê
û li Rojavayê Kurdistan lidar
e, hûn di ahangan de ne ama-
de ne, gelo çima?

Bi rastî ez pir westiyam û
zordarı li min bûye, ez di bin
işkencê de mame, û min lêdan
xwariye, û niha guhek min
deng jê nayê min, ji ber ku
zilamê rîjîmê buks lêxistin,
û perda guhê min qetandin,
û ta nehiştin ez her ser textor
jî. Sedema girtinê jî ku kesine
xirab rapor bi min hildabûn û
gotibûn Şefiq kesen ku ji leş-
keriya rejîmê direve, ew wan
derbas dike Başûr ta ku tevlî
şoreşa Berzanî bibin . herwe-
ha dihate gotin ku ez xelkê
direvinim Başûr.

Ez gelekî nêzîkî mamoste
se'ed Ferso me, kêfa min ji wî
û hunera wî re tê, ew rengê Mi-
hemed Şêxo dibêje, û cihê xwe
di hunera kurdi de girtiye.

- Hunermendê herî baş, ku di
filîklor de şareza û serkeftî ye,
di nerîna te de kî ye?

Yên berî min Üsivê Çelebî bû,
dûv re rehmetiyê Hizniyê Şêxî
bû, û Se'îd Gabarî.

- P. Celîlê Celîlî ji bo te hat Ro-
java, çima tu pê re rûnenîş?

Rast e, di salen Heyşte de dema
hat, ji Cegerxwîn û Hisenê
Tofo re gotibû ez ji bo Şefiqo
dageryame Qamişlo divê ez wî
bibînim, lê mixabin hevalên
min yên partî ji min re gotin
nabe tu xwe bisperî vî kesê ku
bazirganiyê bi filiklorê Kurdî
dike, ew dizê filiklor e, min jî
bi ya wan kir, ji ber ez ji hêla
hevalên xwe de xwedî bawerî
bûm, lê ez pir poşman bûm ku
ez pê re rûnenîştim.

- Qedrê hunermendan li Ro-
java heye?

Carekê ez û hunermend
Se'ed Ferso û Hisenê Tofo û
Kamîranê Hesarî civiyan, me
xwest ku partiyen me alîkariyê
bi me re bikin, ji ber em nikarin
kasêtekî ji xwe re tomar
bikin, lê wan bi yek gotinê ji
me re gotin: Eger hûn xizmeta
me bikin em ê alîkariyê bi we
re bikin. Me ji wan re got em
nikarin xwe wek we bikin sed
perce, lê eger hûn bibin yek ez
ji bo we li ser dike şano xwe
bikim qirdik.

- Gotina te ya dawî?

Ji hunermendan dixwazim yek
bin, bira bin, nakokian ji
nav xwe hilînin, li hev rûnîn
û alîkar bin. Divê hunermend
serbixwe be û xwe erzan neke.

- Tiştin balkêş ku di
şahîyan de bi we re
derbasbûne, "pîkenok bin,
yan jî xemgîn bin"?

Wexta ez zaro bûm, ez di ser
ser 4 keçan re bûm, cîranê me
gelekî kêfa wan ji min re dihat,
yek ji wan hebû her dem min
radihişte û stran ji min re digo-
tin, pişti ez mezin bûm carekê
ez cûm gundê Sinceqê ta ez
şahîyekî lêxim, li wê şahîyê
jinik pîr hebû, beramberî min
rûnişt, û ma zîq li min dinerî,
dawî pişti min pîrsî min nas kir
ku ew pîra han cîranâ me ya
gund bû, ya ku min biçûkanî
radihişte, û bihîstibû ez ê we-
rim, hatibû li min temaşe bike.

- Hûn çima niha stranê di
tûrîkê xwe de carek din
tomar nakin, yan jî wan bixin
bi dîmen "Vîdiyo kîfb"?

Ez qet ji bo dana hunerê çav-
tengiye nakim, kî bixwaze ez
bêberamber didim, gelek heval
ji min re gotin ev cara dawî ye
ku tu civînê wisa çê dikî..

- We şahîya kîjan kesayet yan